

**ЗАТВЕРДЖУЮ**

**Директор \_\_\_\_\_ Павло ПЕТРИНКА**

**Педрада № 6 від 28.08.2025 р.**

**Наказ № \_\_\_\_\_ від \_\_\_\_\_**

## **ОСВІТНЯ ПРОГРАМА**

**закладу загальної середньої освіти № 87 ЛМР імені Ірини Калинець  
на 2025/2026 навчальний рік**

## ВСТУП

Освітня програма закладу загальної середньої освіти № 87 ЛМР ім.Ірини Калинець (далі – Заклад) містить комплекс освітніх компонентів, спланованих та організованих Закладом для досягнення учнями визначених цією програмою очікуваних результатів навчання, для всебічного розвитку, виховання і соціалізації особистостей, які здатні до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, мають прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готових до свідомого життєвого вибору, самореалізації, відповідальності, трудової діяльності, громадянської активності та досягнення відповідного рівня обов'язкових результатів навчання та сформованих компетентностей, визначених Державними стандартами освіти.

### **Освітня програма розроблена за змістом та на виконання:**

- Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту»;
- Указу Президента України від 16 березня 2022 року № 143 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України»;
- постанови Кабінету Міністрів України від 23.07.2024 № 841 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні»;
- Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 № 2205;
- Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р;
- Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87;
- Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898;
- наказу Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 № 1272 «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти»;
- наказу Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 № 1273 «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти»;
- наказу Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235 «Про затвердження типових освітніх програм для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти» (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 09.08.2024 № 1120 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти»);
- наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня»;
- наказу МОН України № 890 від 20.06.2025 р. «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня»
- наказами Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795 (зі змінами, внесеними у додаток наказами Міністерства освіти і науки України від 10.08. 2021, № 898, від 29.09. 2021 р. № 1031, від 13.12. 2021 р. №1358, від 02.02. 2022 р. № 96, від 09.02. 2022 № 143, від 11.04. 2022 р. № 324) (гриф Міністерства станом на 01 серпня 2022 року надано 95 модельним навчальним програмам), від 03.08.2022 № 698 та від 12.08.2022 № 743-22 щодо оновлення змісту освітніх програм для учнів 1-11 класів.
- наказу Міністерства освіти і науки України від 02.08.2024 № 1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання»;
- наказу Міністерства освіти і науки України від 07.08.2024 № 1112 «Про затвердження Порядку та умов здобуття загальної середньої освіти в комунальних закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні»;
- наказу Міністерства освіти і науки України від 09.08.2024 № 1120 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти».

Освітня програма Закладу містить 5 частин та додатки:

- Освітня програма першого циклу початкової освіти - адаптаційно-ігровий (1- 2 класи);
- Освітня програма другого циклу початкової освіти - основний (3- 4 класи);
- Освітня програма першого циклу базової середньої освіти - адаптаційний (5-і класи);
- Освітня програма першого циклу базової середньої освіти - адаптаційний (6-ий клас) та другого циклу базової середньої освіти - базове предметне навчання (7-9 класи);
- Освітня програма навчання 9 класів, 10-11 класів денної і вечірньої форми навчання.

## **ОСВІТНЯ ПРОГРАМА** **першого циклу початкової освіти - адаптаційно-ігровий** **(1-2 класи)**

Освітню програму Закладу для 1-2 класів розроблено на основі Типової освітньої програми для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом І.Шияна (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743), на виконання Законів України «Про освіту» та «Про повну загальну середню освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 № 688), розпоряджень Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року», від 13.12. 2017 р. № 903-р «Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», наказів Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 року № 1272 «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти», від 03.02.2021 № 140 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 02 листопада 2016 року № 1319 та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України».

Освітню програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентричності і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Освітня програма початкової освіти Закладу (далі – Освітня програма) окреслює рекомендовані підходи до планування й організації Закладом єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти (далі - Державний стандарт).

***Освітня програма визначає:***

- загальний обсяг навчального навантаження,
- перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей та/або предметів і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення (за Типовою освітньою програмою для закладів загальної середньої освіти під керівництвом Шияна І.);
- очікувані результати навчання здобувачів освіти;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу;
- опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою.

***Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін***

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1-х класів закладів загальної середньої освіти складає 805 годин/навчальний рік.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 2-х класів закладів загальної середньої освіти складає 875 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах закладу загальної середньої освіти (далі – навчальний план).

У Закладі передбачено варіант навчального плану початкової школи, який відповідає типовій освітній програмі, розроблений під керівництвом Р.Шияна, затвердженій наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743 «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти» та Типовим навчальним планом закладів загальної середньої освіти, які працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки від 03.02.2021 № 140 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 02 листопада 2016 року № 1319 та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України». Навчальний план містить інваріантну складову, сформовану на державному рівні, обов'язкову для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від їх підпорядкування і форм власності. Повноцінність початкової освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету. додаткові години варіативної складової у 1-2-х класах НУШ використано для вивчення предмета «Критичне мислення».

### ***Перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей***

Освітню програму укладено за основними освітніми галузями:

- мовно-літературна, що містить українську мову і літературу та іноземну мову (англійську);

- математична;
- природнича;
- громадянська та історична;
- технологічна;
- інформатична;
- соціальна і здоров'язбережувальна;
- мистецька;
- фізкультурна.

Для кожної освітньої галузі визначено мету та загальні результати навчання здобувачів освіти в цілому. За ними впорядковано обов'язкові результати навчання здобувачів освіти, які є основою для їх подальшого навчання на наступних рівнях загальної середньої освіти.

### **Мовно-літературна освітня галузь**

#### **Українська мова і літературне читання**

Метою початкового курсу мовно-літературної освіти є розвиток особистості дитини засобами різних видів мовленнєвої діяльності, формування ключових, комунікативної та читацької компетентностей; розвиток здатності спілкуватися українською мовою для духовного, культурного й національного самовияву, послуговуватися нею в особистому й суспільному житті, у міжкультурному діалозі; збагачення емоційно-чуттєвого досвіду, розвитку мовленнєво-творчих здібностей.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких **завдань**:

- виховання в учнів позитивного емоційно-ціннісного ставлення до української мови, читання, дитячої книжки, формування пізнавального інтересу до рідного слова, прагнення вдосконалювати своє мовлення;

- розвиток мислення, мовлення, уяви, пізнавальних і літературно-творчих здібностей школярів;

- формування повноцінних навичок читання і письма, уміння брати участь у діалозі, інсценізаціях, створювати короткі усні й письмові монологічні висловлення;

- формування вмінь працювати з різними видами та джерелами інформації;

- ознайомлення учнів з дитячою літературою різної тематики й жанрів, формування прийомів самостійної роботи з дитячими книжками;

- формування умінь опрацьовувати тексти різних видів (художні, науково-популярні, навчальні, медіатексти);

- дослідження мовних одиниць і явищ з метою опанування початкових лінгвістичних знань і норм української мови;

- залучення молодших школярів до практичного застосування умінь з різних видів мовленнєвої діяльності в навчальних і життєвих ситуаціях.

Відповідно до зазначених мети і завдань у початковому курсі мовно-літературної освіти виділено такі змістові лінії: «Взаємодіємо усно», «Читаємо», «Взаємодіємо письмово», «Досліджуємо медіа», «Досліджуємо мовні явища». Змістові лінії реалізуються через такі інтегровані курси і навчальні предмети:

1 клас – інтегрований курс «Навчання грамоти»;

2 клас – навчальні предмети «Українська мова», «Читання».

### **Іншомовна освітня галузь**

#### **Іноземна мова**

Метою іншомовної освіти для загальної середньої освіти є формування іншомовної комунікативної компетентності для безпосереднього та опосередкованого міжкультурного спілкування, що забезпечує розвиток інших ключових компетентностей і задоволення різних життєвих потреб дитини. Відповідно до окресленої мети, головними завданнями іншомовної освіти у початковій школі є:

- здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених цією програмою;
- розуміти на слух зміст автентичних текстів;
- читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту;

- здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань;
- адекватно використовувати досвід, набутий під час вивчення рідної мови та інших навчальних предметів;

- використовувати в разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів;

- критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб;
- висловлювати свої думки, почуття та ставлення;
- ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування;

- обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб;

- ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.

Зміст навчання забезпечується єдністю предметного, процесуального та емоційно-ціннісного компонентів і створюється на засадах опанування іноземної мови в контексті міжкультурної парадигми, що передбачає ознайомлення з культурою народу, чію мову вивчають учні. Такий підхід зумовлює формування готовності до міжкультурної комунікації в межах типових сфер, тем і ситуацій спілкування, визначених навчальною програмою. На кінець 2-го класу учні загальноосвітніх навчальних закладів досягають рівня Pre-A1. Ці рівні характеризують результати навчальних досягнень в кожному виді мовленнєвої діяльності та узгоджуються із «Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти». Відповідно до мети іншомовної освіти та завдань у початковій школі, виокремлено такі змістові лінії: «Сприймання на слух», «Зорове сприймання», «Усна взаємодія», «Усне висловлювання», «Писемна взаємодія», «Писемне висловлювання», «Онлайн взаємодія». Іншомовна комунікативна компетентність виявляється в безпосередньому та опосередкованому міжкультурному спілкуванні. Для формування комунікативної компетентності в умовах безпосереднього спілкування програма пропонує розгортати навчальну діяльність у межах змістових ліній «Сприймання на слух», «Усна взаємодія», «Усне висловлювання». Змістова лінія «Сприймання на слух» передбачає залучення учнів до дій зі сприймання коротких простих запитань, тверджень, вказівок, інструкцій та реагування на них вербально і/або невербально. Змістова лінія «Усна взаємодія» спрямована на розвиток умінь розпізнавати знайомі слова повсякденного вжитку у знайомому контексті; ставити запитання та давати

відповіді про себе та щоденні справи. Змістова лінія «Усне висловлювання» передбачає творення коротких фраз про себе, надавання базової персональної інформації (наприклад, ім'я, адреса, родина, національність). Для становлення комунікативної компетентності в умовах опосередкованого спілкування (на відстані в просторі та часі) запропоновано змістові лінії «Зорове сприймання» (читач – автор), «Писемна взаємодія», «Писемне висловлювання», «Онлайн взаємодія». Усі перелічені змістові лінії забезпечують для учня здобуття досвіду опосередкованого спілкування та опанування низки комунікативних умінь, що дасть змогу учням розвивати комунікативну компетентність. Змістова лінія «Зорове сприймання» передбачає сприймання та розпізнавання знайомих слів у супроводі малюнків. У рамках змістової лінії «Писемне висловлювання» учні навчаються писати короткі фрази для надання базової інформації. Результатом опрацювання змістової лінії «Онлайн взаємодія» є оволодіння вміннями встановлювати базовий соціальний контакт онлайн, вживаючи найпростіші ввічливі форми вітання та прощання, та розміщувати прості твердження про себе у форматі онлайн.

### **Математична освітня галузь**

#### **Математика**

Метою навчання математики є різнобічний розвиток особистості дитини та її світоглядних орієнтацій засобами математичної діяльності, формування математичної й інших ключових компетентностей, необхідних їй для життя та продовження навчання.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких завдань:

- формування в учнів розуміння ролі математики в пізнанні явищ і закономірностей навколишнього світу;
- формування у дітей досвіду використання математичних знань та способів дій для розв'язування навчальних і практичних задач;
- розвиток математичного мовлення учнів, необхідного для опису математичних фактів, відношень і закономірностей;
- формування в учнів здатності міркувати логічно, оцінювати коректність і достатність даних для розв'язування навчальних і практичних задач.

Реалізація мети і завдань початкового курсу математики здійснюється за такими змістовими лініями: «Числа, дії з числами. Величини», «Геометричні фігури», «Вирази, рівності, нерівності», «Робота з даними», «Математичні задачі і дослідження».

До програми кожного класу подано орієнтовний перелік додаткових тем для розширеного вивчення курсу. Додаткові теми не є обов'язковими для вивчення. Учитель може обрати окремі теми із пропонованих або дібрати теми самостійно з огляду на методичну доцільність та пізнавальні потреби учнів. Результати вивчення додаткових тем не підлягають оцінюванню. Досвід математичної діяльності застосовується у вивченні інших предметів (освітніх галузей) шляхом використання учнями математичних методів чи інших засобів для пізнання дійсності. Рекомендовано раз на два тижні проводити уроки для організації та виконання міжпредметних навчальних проєктів, міні-досліджень тощо.

### **Природнича, громадянська та історична, соціальна та здоров'язбережувальна освітні галузі «Я досліджую світ»**

Ці галузі реалізуються в інтегрованому курсі за різними видами інтеграції (тематична, процесуальна, міжгалузева; в межах однієї галузі; на інтегрованих уроках, під час тематичних днів, в процесі проєктної діяльності) за активного використання міжпредметних зв'язків, організації різних форм взаємодії учнів. Для розв'язання учнями практичних завдань у життєвих ситуаціях залучаються навчальні результати з інших освітніх галузей.

Метою навчальної програми «Я досліджую світ» є особистісний розвиток молодших школярів на основі формування цілісного образу світу в процесі засвоєння різних видів соціального досвіду, який охоплює систему інтегрованих знань про природу і суспільство, ціннісні орієнтації в різних сферах життєдіяльності та соціальної практики, способи дослідницької поведінки, які характеризують здатність учнів розв'язувати практичні задачі.

Досягнення поставленої мети передбачає розв'язання таких завдань:

- формування дослідницьких умінь, опанування доступних способів пізнання себе, предметів і явищ природи і суспільного життя (спостереження, обстеження, дослід, практична робота, вимірювання, систематизація, класифікація, встановлення логічної та часової послідовності подій, критична оцінка побаченого (почутого), встановлення зв'язків і залежностей в природі і суспільстві, між станом довкілля і діяльністю людини, впливу поведінки на здоров'я та безпеку, залежності результату від докладених зусиль, аналіз наслідків ризикованої поведінки);

- виховання активної позиції щодо громадянської і соціально-культурної належності себе і своєї родини до України, інтересу до пізнання історії та природи свого краю і країни; пошани до символів держави, ініціативної поведінки у громадських акціях, у відзначенні пам'ятних дат і подій;

- розвиток толерантності у соціальній комунікації, ціннісного ставлення до природи та її пізнання, до приватного життя інших людей, усвідомлення правової відповідальності у ситуаціях застосування норм і правил життя в суспільстві, інші соціальні навички щодо взаємодії і співпраці в різних видах діяльності;

- створення умов для самовираження учнів у різних видах діяльності, становлення екологічно грамотної та соціально адаптованої особистості.

Тематичну основу курсу складають змістові лінії, які визначені Державним стандартом початкової освіти і охоплюють складники названих вище галузей в їх інтегрованій суті, а саме: «Людина» (пізнання себе, своїх можливостей; здорова і безпечна поведінка); «Людина серед людей» (стандарти поведінки в сім'ї, в суспільстві; моральні норми; навички співжиття і співпраці); «Людина в суспільстві» (громадянські права та обов'язки як члена суспільства. Пізнання свого краю, історії, символів держави. Внесок українців у світові досягнення); «Людина і світ» (толерантне ставлення до різноманітності світу людей, культур, звичаїв); «Людина і природа» (пізнання природи; взаємозв'язок об'єктів і явищ природи; рукотворний світ людини; відповідальна діяльність людини у природі; роль природничих знань і технологій у житті людини; залежність між діяльністю людини і станом довкілля).

Типова навчальна програма дає змогу вчителю самостійно обирати й формувати інтегрований та автономний спосіб подання змісту із освітніх галузей Стандарту, добирати дидактичний інструментарій, орієнтуючись на індивідуальні пізнавальні запити і можливості учнів (рівень навченості, актуальні стани потреб, мотивів, цілей, сенсорного та емоційно-вольового розвитку).

Особливого значення у дидактико-методичній організації навчання надається його зв'язку з життям, з практикою застосування здобутих уявлень, знань, навичок поведінки в життєвих ситуаціях. Педагогічна стратегія, яка опиралась на наслідувальні механізми у розвитку пізнавальних процесів молодших школярів, і передбачала пріоритетне використання зразків, алгоритмів, поетапного контролю й корекції, збагачується полісенсорним підходом, що зумовлює дослідницьку поведінку учнів, сприйняття ними властивостей і якостей предметів і явищ природного і соціального оточення, спрямовуються у сферу пошукової діяльності.

Можливі засоби інтеграції в процесі реалізації програми «Я досліджую світ» передбачають включення учнів в практику виконання різноманітних завдань дослідницького характеру, як от:

- дослідження-розпізнавання;
- дослідження-спостереження;
- дослідження-пошук.

## **Інформатична освітня галузь**

### **Інформатика**

Інформатична освітня галузь починає реалізуватися з 2-го класу. Метою навчання інформатиці є різнобічний розвиток особистості дитини та її світоглядних орієнтацій, формування інформатичної й інших ключових компетентностей, необхідних їй для життя та продовження навчання. Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких **завдань**:

- формування в учнів уявлення про роль інформаційно-комунікаційних технологій у житті людини;
- формування вмінь описувати об'єкти реальної та віртуальної дійсності різноманітними засобами подання інформації;
- формування початкових навичок інформаційної діяльності, зокрема вмінь опрацьовувати текстову та графічну інформацію;
- формування у дітей початкового досвіду використання комп'ютерної техніки для розв'язування навчальних, творчих і практичних задач;
- розвиток логічного, алгоритмічного, творчого та об'єктно-орієнтованого мислення учнів.

За результатами формування предметної компетентності випускники початкової школи повинні використовувати початкові знання вміння та навички для: доступу до інформації (знання де шукати і як отримувати інформацію); опрацювання інформації; перетворення інформації із однієї форми в іншу; створення інформаційних моделей; оцінки інформації за її властивостями. Програма побудована лінійно-концентрично (з горизонтальним поглибленням).

### **Технологічна освітня галузь**

#### **Дизайн і технології**

Зміст технологічної освітньої галузі реалізовується через інтегрований курс «Дизайн і технології».

Метою навчання дизайну і технологій є розвиток особистості дитини засобами предметно-перетворювальної діяльності, формування ключових та проєктно-технологічної компетентностей, необхідних для розв'язання життєвих проблем у взаємодії з іншими, культурного й національного самовираження.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких **завдань**:

- формування допитливості, цілісного уявлення про матеріальне і нематеріальне виробництво;
- виховання естетично-ціннісного ставлення до традицій українського народу в праці, декоративно-ужитковому мистецтві;
- набуття досвіду поетапного створення корисних і естетичних виробів у партнерській взаємодії: від задуму до його втілення в матеріалах;
- вироблення навичок раціонального використання матеріалів, безпечного застосування традиційних та сучасних технологій;
- формування культури праці, прагнення удосконалювати процес і результати проєктно-технологічної діяльності, свій життєвий простір.

Реалізація мети і завдань навчального предмета здійснюється за такими змістовими лініями: «Інформаційно-комунікаційне середовище», «Середовище проєктування», «Середовище техніки і технологій», «Середовище соціалізації».

Навчальний матеріал вибудовується навколо актуальних освітніх тем, розв'язання життєвих проблем, встановлення взаємозв'язків з іншими освітніми галузями.

### **Мистецька освітня галузь**

#### **Мистецтво**

Метою навчання мистецтва у школі є всебічний художньо-естетичний розвиток особистості дитини, освоєння нею культурних цінностей у процесі пізнання мистецтва; плекання пошани до вітчизняної та зарубіжної мистецької спадщини; формування ключових, мистецьких предметних та міжпредметних компетентностей, необхідних для художньо-творчого самовираження в особистому та суспільному житті.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких **завдань**:

- розвиток почуттєвої сфери учнів, набуття ними досвіду емоційно-естетичних переживань;
- пробудження інтересу до пізнання творів різних видів мистецтва; виховання гордості за здобутки рідного мистецтва й поваги до творчості інших етносів та народів;

- формування умінь художнього сприймання, аналізу художньої мови та оцінювання творів мистецтва відповідно до вікових можливостей з використанням мистецької термінології;

- оволодіння способами художньо-творчої діяльності в різних видах мистецтва, комунікації з іншими в художній творчості;

- формування елементарних умінь застосування цифрових технологій у мистецькій творчості і презентації здобутків;

- розвиток мистецьких здібностей, здатності самовираження й керування власними емоційними станами через мистецтво та різні види художньої творчості;

- формування здатності встановлювати асоціації між видами мистецтва; між мистецтвом і явищами довкілля;

- досягнення усвідомлення значення мистецтва в житті людини;

- виховання культури глядача-слухача;

- формування здатності об'єктивно оцінювати творчі здобутки свої та інших.

Реалізація поставленої мети і завдань здійснюється за змістовими лініями: «художньо-творча діяльність», «сприймання та інтерпретація мистецтва», «комунікація через мистецтво», які окреслюють одну з моделей досягнення загальних цілей освітньої галузі та розкривають основну місію загальної мистецької освіти.

Мистецька освітня галузь реалізується через інтегровані предмети вивчення за окремими видами мистецтва: *«Музичне мистецтво»*, *«Образотворче мистецтво»*, де відбудеться реалізація упродовж циклу навчання всіх очікуваних результатів галузі.

### **Фізкультурна освітня галузь**

#### **Фізична культура**

Метою навчання фізичної культури є всебічний фізичний розвиток особистості учня засобами фізкультурної та ігрової діяльності, формування в молодших школярів ключових фізкультурних компетентностей, ціннісного ставлення до фізичної культури, спорту, фізкультурно-оздоровчих занять та виховання фізично загартованих і патріотично налаштованих громадян України.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких завдань:

- виховання в молодших школярів розуміння значущості занять фізичними вправами, спортивними іграми як важливого засобу зміцнення здоров'я, отримання задоволення, гартування тіла та характеру, самовираження, соціальної взаємодії у процесі фізкультурно-оздоровчої діяльності;

- формування в учнів здатності володіння різними способами рухової діяльності, виконання фізичних вправ; уміння грати в рухливі та спортивні ігри за спрощеними правилами;

- розвиток в молодших школярів здатності встановлювати причинно-наслідкові зв'язки позитивних та негативних чинників щодо стану свого здоров'я та фізичного розвитку;

- використовувати різні способи пошуку корисної інформації у довідникових джерелах, у тому числі за допомогою інформаційно-комунікативних технологій і критичного мислення;

- формування в учнів здатності творчо застосовувати набутий досвід з фізичної культури, використовувати сили природи для зміцнення здоров'я та фізичного вдосконалення;

- розвиток в молодших школярів здатності використовувати навички самоконтролю і самооцінювання свого фізичного стану, дотримуватися санітарно-гігієнічних правил та безпечної поведінки в процесі фізкультурно-оздоровчої діяльності;

- розвиток в учнів здатності спілкуватися і взаємодіяти з дорослими й однолітками, співпрацювати та досягати спільних командних цілей у процесі спортивно-ігрової діяльності, використовувати термінологічний апарат з фізичної культури рідною мовою під час фізкультурно-оздоровчої діяльності;

- виховання в молодших школярів емоційно-ціннісного ставлення до занять фізичною культурою та спортом, здатності добирати фізичні вправи для розвитку фізичних якостей з урахуванням індивідуальних можливостей, бажання керуватися правилами безпечної і чесної

гри, уміння боротися, вигравати і програвати; формування зацікавленості досягненнями українських спортсменів на Олімпійських іграх та інших спортивних змаганнях.

Зазначена мета і завдання реалізуються за такими змістовими лініями: «Рухова діяльність», «Ігрова та змагальна діяльність».

У початковій школі може здійснюється поділ класів на групи при вивченні англійської мови та інформатики відповідно до чинних нормативів (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128, зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 06.03.2002 за № 229/6517).

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 1-х класах - 35 хвилин, у - 2-х класах - 40 хвилин.

Відповідно постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 № 688) години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Гранична наповнюваність класів встановлюється відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту». В середня наповнюваність перших класів складає 22 учнів, середня наповнюваність других класів - 25 учнів.

Навчальні плани зорієнтовані на роботу початкової школи за 5-денним навчальними тижнем.

### ***Очікувані результати навчання здобувачів освіти***

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі.

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів таких ключових компетентностей:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміння важливості збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного і здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

### ***Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти***

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту») з урахуванням досягнень попереднього етапу розвитку здобувачів освіти.

Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

**Основними формами організації освітнього процесу** є: різні типи уроку з використанням інтерактивних методів навчання, екскурсії, віртуальні подорожі, вистави, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час, дослідницькі, інформаційні, мистецькі проекти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, дитяче волонтерство тощо.

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації Типової освітньої програми вчителі використовують внутрішньо-предметні і міжпредметні зв'язки, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

**Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів** здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру.

Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів у 1-2 класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню.

**Формувальне оцінювання** має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудовувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

**Підсумкове оцінювання** передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

#### ***Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти***

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).
- завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:
- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування проводяться моніторингові дослідження навчальних досягнень на шкільному рівні, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Освітня програма початкової освіти передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Реалізація освітньої програми початкової освіти забезпечує всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

## ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

### другого циклу початкової освіти - основний (3-4 класи)

Освітню програму для 3-4 класів розроблено на основі Типової освітньої програми для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р.Шияна (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 №743), на виконання Закону України «Про освіту» та «Про повну загальну середню освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 № 688); розпоряджень Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року», від 13.12. 2017 р. № 903-р «Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», наказів Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 року № 1272 «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти», від 03.02.2021 № 140 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 02 листопада 2016 року № 1319 та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України».

У програмі визначено змістові лінії; очікувані результати навчання та відповідний зміст кожного навчального предмета чи інтегрованого курсу.

Навчальний план визначає тижневий обсяг навчального навантаження здобувачів освіти.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності; - узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання; - науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання; - взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Освітня програма окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти (далі – Державний стандарт) та містить:

- загальний обсяг навчального навантаження;
- перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей та/або предметів і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення (за Типовою освітньою програмою для закладів загальної середньої освіти під керівництвом Шияна І.);

- очікувані результати навчання здобувачів освіти;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу ;
- опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою.

### ***Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін***

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 3-4-х класів закладів загальної середньої освіти складає 1820 годин/навчальний рік:

- для 3-х класів - 910 годин/навчальний рік;
- для 4-х класів - 910 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах закладу загальної середньої освіти І ступеня (далі – навчальний план).

У Закладі передбачено варіант навчального плану початкової школи, який відповідає типовій освітній програмі, розробленій під керівництвом І.Шияна, затвердженій наказом Міністерства освіти і науки України «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти». Навчальний план містить інваріантну складову, сформовану на державному рівні, обов'язкову для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від їх підпорядкування і форм власності, та варіативну, в якій додаткові години використано на підсилення мовно-літературної галузі.

### ***Перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей***

Освітню програму укладено за основними освітніми галузями, які орієнтовані на формування ключових компетентностей.

Для кожної освітньої галузі визначено мету та загальні результати навчання здобувачів освіти в цілому. За ними впорядковано обов'язкові результати навчання здобувачів освіти, які є основою для їх подальшого навчання на наступних рівнях загальної середньої освіти.

У освітній програмі (3-4 класи) **мовно-літературну галузь** структуровано через упровадження навчальних предметів «Українська мова», «Літературне читання».

### **Мовно-літературна освітня галузь**

#### **Українська мова**

Мета – формування мотивації вивчення української мови; розвиток особистості дитини засобами різних видів мовленнєвої діяльності; формування комунікативної та інших ключових компетентностей; розвиток здатності спілкуватися українською мовою для духовного, культурного й національного самовияву, послуговуватися нею в особистому й суспільному житті, у міжкультурному діалозі; розвиток логічного, критичного та образного мислення, мовленнєво-творчих здібностей; формування готовності до вивчення української мови в подальших класах.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких **завдань**:

- виховання в учнів позитивного емоційно-ціннісного ставлення до української мови, формування пізнавального інтересу до рідного слова, прагнення вдосконалювати своє мовлення;
- розвиток зв'язного мовлення, уяви, пізнавальних здібностей, логічного, критичного та образного мислення школярів;
- формування повноцінної навички письма, уміння брати участь у діалозі, створювати короткі усні й письмові монологічні висловлення;
- дослідження мовних одиниць і явищ з метою опанування початкових лінгвістичних знань і норм української мови;
- залучення молодших школярів до практичного застосування умінь з різних видів мовленнєвої діяльності в навчальних і життєвих ситуаціях.

Реалізація зазначених мети і завдань здійснюється за такими **змістовими лініями**: «Взаємодіємо усно», «Взаємодіємо письмово», «Досліджуємо медіа», «Досліджуємо мовні явища».

Змістова лінія «Взаємодіємо усно» спрямована на формування в учнів початкової школи умінь сприймати, аналізувати, інтерпретувати й оцінювати усну інформацію та використовувати її в різних комунікативних ситуаціях, спілкуватися усно з іншими людьми в діалогічній і монологічній формах заради досягнення певних життєвих цілей.

Змістова лінія «Взаємодіємо письмово» передбачає формування в учнів повноцінної навички письма, умінь висловлювати свої думки, почуття, ставлення та взаємодіяти з іншими людьми в письмовій формі, виявляти себе в різних видах мовленнєво-творчої діяльності.

Змістова лінія «Досліджуємо медіа» спрямована на формування в учнів умінь аналізувати, інтерпретувати, критично оцінювати інформацію в медіатекстах та використовувати її для збагачення власного досвіду, створювати прості медіапродукти.

Змістова лінія «Досліджуємо мовні явища» передбачає дослідження учнями мовних одиниць і явищ з метою опанування початкових лінгвістичних знань, норм літературної вимови та правил українського правопису, формування у школярів умінь послуговуватися українською мовою в усіх сферах життя.

На вивчення української мови в 3 і 4 класах виділено по 122 години (3,5 години на тиждень). Рекомендовано 3 години на тиждень проводити уроки української мови, 1 годину на два тижні – урок розвитку зв'язного мовлення.

### **Літературне читання**

**Мета** – розвиток особистості молодшого школяра засобами різних видів читацької діяльності; формування читацької, комунікативної та інших ключових компетентностей; збагачення емоційно-ціннісного, естетичного, соціального та пізнавального досвіду; розвиток образного, критичного і логічного мислення та літературно-творчих здібностей; формування готовності до вивчення української та зарубіжної літератури в освітньому закладі II ступеня.

- Досягнення мети передбачає розв'язання таких **завдань**:
- ознайомлення учнів з дитячою літературою різної тематики і жанрів;
- формування в учнів повноцінної навички читання як універсального інструменту функціональної грамотності;
- розвиток інтересу і здатності до самостійної читацької діяльності для задоволення різних потреб читача;
- формування умінь опрацьовувати художні, науково-художні тексти;
- оволодіння прийомами структурно-сміслового і образного аналізу текстів різних видів;
- розвиток образного, критичного, логічного мислення та мовлення;
- формування умінь самостійної роботи з різними видами і джерелами інформації;
- формування прийомів роботи з дитячою книжкою, періодичною, довідковою літературою;
- формування вмінь безпечного і критичного використання медіапродукції, здатності створювати медіапродукти і спілкуватися за допомогою медіазасобів;
- розвиток уяви і здатності виявляти себе у різних видах літературно-творчої діяльності.

*Відповідно до мети і завдань предмета «Літературне читання» визначено такі змістові лінії:* «Пізнаємо простір дитячого читання»; «Розвиваємо навичку читання, оволодіваємо прийомами розуміння прочитаного»; «Взаємодіємо усно за змістом прослуханого»; «Досліджуємо і взаємодіємо з текстами різних видів»; «Оволодіваємо прийомами роботи з дитячою книжкою»; «Досліджуємо і взаємодіємо з медіапродукцією»; «Перетворюємо та інсценізуємо прочитане; створюємо власні тексти».

Реалізація змістових ліній програми з літературного читання здійснюється процесі особистісно зорієнтованої розвивальної читацької і комунікативної діяльності учнів. Враховуючи потреби та інтереси молодших школярів у пізнанні світу людей, природи, самопізнанні, залучаючи їх до вдумливого читання найкращих дитячих книжок, текстів, різних видів учитель виховує україномовну особистість, компетентного, критично мислячого читача, який розуміє цінність книги, відчуває красу рідного слова, збагачує свій читацький, мовленнєвий і пізнавальний досвід.

### **Іноземна мова**

Головна **мета** навчання іноземної мови у початковій школі полягає у формуванні в учнів комунікативної компетенції, що забезпечується лінгвістичним, мовленнєвим і соціокультурним досвідом, узгодженим з віковими можливостями молодших школярів.

Зміст навчання забезпечується єдністю предметного, процесуального та емоційно-ціннісного компонентів і створюється на засадах оволодіння іноземною мовою у контексті міжкультурної парадигми, що передбачає навчання мови народу, який нею спілкується, та ознайомлення з його культурою. Такий підхід зумовлює формування готовності до міжкультурної комунікації у межах типових сфер, тем і ситуацій спілкування, визначених

навчальною програмою. На кінець 4-го класу учні досягають рівня А1. Ці рівні характеризують результати навчальних досягнень у кожному виді мовленнєвої діяльності та узгоджуються із Загальноєвропейськими Рекомендаціями з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання.

Завдання полягає у формуванні вмінь:

- здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою;
- розуміти на слух зміст автентичних текстів;
- читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту;
- здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань;
- адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів;
- використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів;
- критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб;
- висловлювати свої думки, почуття та ставлення;
- ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.

Провідним засобом реалізації вказаної мети є компетентнісний підхід до організації навчання у загальноосвітній школі на основі ключових компетентностей як результату навчання.

## **Математична освітня галузь**

### **Математика**

Метою навчання математики є різнобічний розвиток особистості дитини та світоглядних орієнтацій засобами математичної діяльності, формування математичної й інших ключових компетентностей, необхідних їй для життя та продовження навчання.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких **завдань**:

- формування в учнів розуміння ролі математики в пізнанні явищ і закономірностей навколишнього світу;
- формування у дітей досвіду використання математичних знань та способів дій для розв'язування навчальних і практичних задач;
- розвиток математичного мовлення учнів, необхідного для опису математичних фактів, відношень і закономірностей;
- формування в учнів здатності міркувати логічно, оцінювати коректність і достатність даних для розв'язування навчальних і практичних задач.

Реалізація мети і завдань **початкового курсу математики** здійснюється за такими **змістовими лініями**: «Числа, дії з числами. Величини», «Геометричні фігури», «Вирази, рівності, нерівності», «Робота з даними», «Математичні задачі і дослідження».

До програми кожного класу подано орієнтовний перелік додаткових тем для розширеного вивчення курсу. Додаткові теми не є обов'язковими для вивчення. Учитель може обрати окремі теми із пропонуваних або дібрати теми самостійно з огляду на методичну доцільність та пізнавальні потреби учнів. Результати вивчення додаткових тем не підлягають оцінюванню.

Досвід математичної діяльності застосовується у вивченні інших предметів (освітніх галузей) шляхом використання учнями математичних методів чи інших засобів для пізнання дійсності. Рекомендовано раз на два тижні проводити уроки для організації та виконання міжпредметних навчальних проєктів, міні-досліджень тощо.

**Природнича, громадянська та історична,  
соціальна та здоров'язбережувальна освітні галузі  
«Я досліджую світ»**

Зазначені освітні галузі реалізуються в інтегрованому курсі за різними видами інтеграції (тематична, процесуальна, міжгалузева; в межах однієї галузі; на інтегрованих уроках, під час тематичних днів, в процесі проектно-діяльності) за активного використання міжпредметних зв'язків, організації різних форм взаємодії учнів. Для розв'язання учнями практичних завдань у життєвих ситуаціях залучаються навчальні результати з інших освітніх галузей.

Метою навчальної програми «Я досліджую світ» є особистісний розвиток молодших школярів на основі формування цілісного образу світу в процесі засвоєння різних видів соціального досвіду, який охоплює систему інтегрованих знань про природу і суспільство, ціннісні орієнтації в різних сферах життєдіяльності та соціальної практики, способи дослідницької поведінки, які характеризують здатність учнів розв'язувати практичні задачі.

Досягнення поставленої мети передбачає розв'язання таких завдань:

- формування дослідницьких умінь, опанування доступних способів пізнання себе та свого організму, предметів і явищ природи і суспільного життя (спостереження, обстеження, дослід, практична робота, вимірювання, систематизація, класифікація, встановлення логічної та часової послідовності подій, критична оцінка побаченого (почутого), встановлення зв'язків і залежностей в природі і суспільстві; між станом довкілля і діяльністю людини, вплив поведінки на здоров'я та безпеку, залежність результату роботи від докладених зусиль; аналіз наслідків ризикованої поведінки);

- виховання активної позиції щодо громадянської і соціально-культурної належності себе і своєї родини до України; інтересу до пізнання історії та природи свого краю і країни; пошани до символів держави, ініціативної патріотичної поведінки у громадських акціях, у відзначенні пам'ятних дат і подій;

- розвиток толерантності у соціальній комунікації, ціннісного ставлення до природи та її пізнання, до приватного життя інших людей, усвідомлення правової відповідальності у ситуаціях застосування норм і правил життя в суспільстві, інші соціальні навички у взаємодії і співпраці в різних видах діяльності;

- створення умов для самовираження учнів у різних видах діяльності, становлення екологічно грамотної та соціально адаптованої особистості.

Тематичну основу курсу складають змістові лінії, які визначені Державним стандартом початкової освіти і охоплюють складники названих вище галузей в їх інтегрованій суті, а саме: «Людина», «Людина серед людей», «Людина в суспільстві», «Людина і світ», «Природа», «Людина і природа».

**Технологічна освітня галузь**

**Дизайн і технології**

Зміст технологічної освітньої галузі реалізовується через інтегрований курс «Дизайн і технології».

Мета - цілісний розвиток особистості дитини засобами предметно-перетворювальної діяльності, формування ключових та проектно-технологічної компетентностей, необхідних для розв'язання життєвих проблем, культурного й національного самовираження.

Досягнення мети передбачає виконання таких завдань:

- формування допитливості, цілісного уявлення про матеріальне і нематеріальне виробництво;

- сприяння розвитку естетично-ціннісного ставлення до традицій українського народу в праці, декоративно-ужитковому мистецтві;

- набуття досвіду поетапного створення корисних і естетичних виробів у партнерській взаємодії: від задуму до його втілення в різних матеріалах;

- вироблення навичок раціонального використання матеріалів, безпечного застосування традиційних та сучасних технологій;

● формування культури праці, прагнення удосконалювати процес і результати проектно-технологічної діяльності, свій життєвий простір.

Реалізація мети і завдань інтегрованого курсу «Дизайн і технології» здійснюється за змістовими лініями, які відображають структуру розвитку особистості та завершеного циклу проектно-технологічної діяльності: «Інформаційно-комунікаційне середовище», «Середовище проектування», «Середовище техніки і технологій», «Середовище соціалізації».

Програма надає можливість розв'язувати реальні життєві проблеми, реалізовувати інтегративні та творчі можливості проектно-технологічної діяльності, встановлювати взаємозв'язки з іншими освітніми галузями, співпрацювати з експертами різних професійних сфер за межами школи.

Навчальний матеріал вибудовується навколо актуальних освітніх тем. Розподіл навчальних годин за темами, добір об'єктів проектно-технологічної діяльності вчитель визначає самостійно, враховуючи умови навчання та педагогічну доцільність.

### **Інформатична освітня галузь**

#### **Інформатика**

Метою інформатичної освітньої галузі є формування у здобувача освіти інформаційно-комунікаційної та інших ключових компетентностей, здатності до розв'язання завдань з використанням цифрових пристроїв та інформаційно-комунікаційних технологій для розвитку критичного, аналітичного, синтетичного, логічного мислення, реалізації творчого потенціалу, формування активної, відповідальної, безпечної та етичної діяльності в інформаційному суспільстві.

Головними завданнями є формування умінь:

- знаходити та опрацьовувати інформацію із використанням пошукових систем;
- створювати інформаційні об'єкти та опрацьовувати їх у програмних середовищах;
- здійснювати індивідуальну й колективну діяльність в інформаційному середовищі;
- критично оцінювати інформацію для розв'язання життєвих проблем;
- дотримуватися етичних, міжкультурних та правових норм інформаційної взаємодії;
- дотримуватися правил безпечної роботи з комп'ютерними пристроями.

Реалізація мети і завдань навчального предмета здійснюється за змістовими лініями «Інформація. Дії з інформацією», «Комп'ютерні пристрої для здійснення дій із інформацією», «Об'єкт. Властивості об'єкта», «Створення інформаційних моделей. Змінення готових. Використання», «Алгоритми».

Курс розрахований на 105 годин: по 35 годин у кожному класі з розрахунку 1 година на тиждень.

Оцінювання якості підготовки здобувачів освіти з предмету здійснюється в таких аспектах:

- 1) рівень володіння теоретичними знаннями;
- 2) здатність до застосування вивченого матеріалу у практичній діяльності;
- 3) свідоме та відповідальне ставлення до етичних, міжкультурних та правових норм інформаційної взаємодії;
- 4) вміння співпрацювати;
- 5) використання матеріалу із повсякденного життя, навчальних предметів;
- 6) свідоме знання правил безпечної праці.

### **Мистецька освітня галузь**

#### **Мистецтво**

Мистецька освітня галузь реалізовується через предмети вивчення за окремими видами мистецтва: **музичне мистецтво, образотворче мистецтво** за умови реалізації упорядкованого циклу навчання всіх очікуваних результатів галузі та інтегрування навчального змісту.

Метою навчання мистецтва у школі є всебічний художньо-естетичний розвиток особистості дитини, освоєння нею культурних цінностей у процесі пізнання мистецтва; плекання пошани до вітчизняної та зарубіжної мистецької спадщини; формування ключових,

мистецьких предметних та міжпредметних компетентностей, необхідних для художньо-творчого самовираження в особистому та суспільному житті.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких завдань:

- розвиток почуттєвої сфери учнів, набуття ними досвіду емоційно-естетичних переживань, формування мистецьких уподобань та особистісних художніх цінностей;
- поглиблення мотивації до пізнання творів вітчизняного і зарубіжного мистецтва;
- виховання гордості за здобутки рідного мистецтва та толерантного ставлення до мистецтва інших етносів і народів;
- формування умінь художнього сприймання, аналізу художньої мови та оцінювання творів мистецтва, аргументування думки відповідно до вікових можливостей з використанням мистецьких термінів;
- оволодіння способами художньо-творчої діяльності в різних видах мистецтва, комунікації з іншими в художній творчості;
- досягнення розуміння учнями можливостей цифрових технологій щодо їх застосування в мистецькій творчості;
- розвиток здатності самопізнання і самовираження, керування власними емоційними станами через мистецтво і різні види художньої творчості; розвиток креативності й мистецьких здібностей;
- формування здатності встановлювати зв'язок між видами мистецтва, між мистецтвом та іншими сферами знання (літературою, математикою, знаннями про природу, історію тощо); мистецтвом і явищами довкілля;
- усвідомлення значення мистецтва в житті людини та художнього пізнання для власної успішності;
- формування культури глядача-слухача;
- соціалізація учнів через мистецтво, формування здатності об'єктивно оцінювати творчі здобутки свої та інших.

Відповідно до зазначених мети і завдань виокремлено **змістові лінії**: «художньо-творча діяльність», «сприймання та інтерпретація мистецтва», «комунікація через мистецтво», які розкривають основну місію загальної мистецької освіти.

### **Фізична освітня галузь**

#### **Фізична культура**

Метою навчання фізичної культури є всебічний фізичний розвиток особистості учня засобами фізкультурної та ігрової діяльності, формування в молодших школярів ключових фізкультурних компетентностей, ціннісного ставлення до фізичної культури, спорту, фізкультурно-оздоровчих занять та виховання фізично загартованих і патріотично налаштованих громадян України.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких завдань:

- виховання в молодших школярів розуміння значущості занять фізичними вправами, спортивними іграми як важливого засобу зміцнення здоров'я, отримання задоволення, гартування тіла та характеру, самовираження, соціальної взаємодії у процесі фізкультурно-оздоровчої діяльності;
- формування в учнів здатності володіння різними способами рухової діяльності, виконання фізичних вправ; уміння грати в рухливі та спортивні ігри за спрощеними правилами;
- розвиток в молодших школярів здатності встановлювати причинно-наслідкові зв'язки позитивних та негативних чинників щодо стану свого здоров'я та фізичного розвитку;
- використовувати різні способи пошуку корисної інформації у довідникових джерелах, у тому числі за допомогою інформаційно-комунікативних технологій і критичного мислення;
- формування в учнів здатності творчо застосовувати набутий досвід з фізичної культури, використовувати сили природи для зміцнення здоров'я та фізичного вдосконалення;

- розвиток в молодших школярів здатності використовувати навички самоконтролю і самооцінювання свого фізичного стану, дотримуватися санітарно-гігієнічних правил та безпечної поведінки в процесі фізкультурно-оздоровчої діяльності;

- розвиток в учнів здатності спілкуватися і взаємодіяти з дорослими й однолітками, співпрацювати та досягати спільних командних цілей у процесі спортивно-ігрової діяльності, використовувати термінологічний апарат з фізичної культури рідною мовою під час фізкультурно-оздоровчої діяльності;

- виховання в молодших школярів емоційно-ціннісного ставлення до занять фізичною культурою та спортом, здатності добирати фізичні вправи для розвитку фізичних якостей з урахуванням індивідуальних можливостей, бажання керуватися правилами безпечної і чесної гри, уміння боротися, вигравати і програвати; формування зацікавленості досягненнями українських спортсменів на Олімпійських іграх та інших спортивних змаганнях.

Зазначена мета і завдання реалізуються за такими **змістовими лініями**: «Рухова діяльність», «Ігрова та змагальна діяльність».

У початковій школі може здійснюється поділ класів на групи при вивченні англійської мови та інформатики відповідно до чинних нормативів (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128, зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 06.03.2002 за № 229/6517).

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 3-4-х класах - 40 хвилин.

Відповідно постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 № 688) години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальний час, передбачений на варіативну складову може бути використаний на предмети інваріантної складової, на проведення індивідуальних та групових занять. Варіативна складова навчального плану закладу освіти визначається закладом загальної середньої освіти самостійно, враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів, особливості регіону, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення закладу і відображається в навчальних планах закладів освіти.

Варіативна складова навчального плану використовується на підсилення *предметів інваріантної складової (українська мова та літературне читання)*.

Гранична наповнюваність класів встановлюється відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту». В Закладі середня наповнюваність третього класів становить 23 учні, четвертих класів - 22 учні.

Навчальні плани зорієнтовані на роботу за 5-денним навчальними тижнем.

### ***Очікувані результати навчання здобувачів освіти***

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі.

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів таких ключових компетентностей:

- вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

- здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

●математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

●компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

●інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

●екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміння важливості збереження природи для сталого розвитку суспільства;

●інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

●навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

●громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

●культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

●підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі **вміння**: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими людьми.

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації Типової освітньої програми або Освітніх програм рекомендується використовувати внутрішньо-предметні і міжпредметні зв'язки, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

### ***Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти***

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту») з урахуванням досягнень попереднього етапу розвитку здобувачів освіти.

Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

**Основними формами організації освітнього процесу** є: різні типи уроку з використанням інтерактивних методів навчання, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час, дослідницькі, інформаційні, мистецькі проекти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, дитяче волонтерство тощо.

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації Типової освітньої програми вчителі використовують внутрішньо-предметні і міжпредметні зв'язки, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Навчальні досягнення здобувачів у 3-4 класах підлягають формувальному та рівневому оцінюванню.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та (або) якості освіти.

### ***Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти***

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування проводяться моніторингові дослідження навчальних досягнень на шкільному рівні, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Освітня програма початкової освіти передбачає досягнення здобувачами освіти результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Реалізація освітньої програми початкової освіти забезпечує всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

## ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

для 5-6-х класів – перший цикл базової середньої освіти – адаптаційний

### Загальні положення

Освітню програму для 5-6 -х класів з навчанням українською мовою розроблено на основі Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898, Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235 (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 09.08.2024 № 1120).

Освітня програма визначає: вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою базової середньої освіти та загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі (в годинах) та його розподіл між освітніми галузями.

Освітня програма включає:

- навчальні плани 5-6-х класів;
- перелік модельних навчальних програм;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу;
- опис інструментарію оцінювання.

Під час розроблення освітньої програми враховано гарантовані державою права щодо академічної, організаційної, фінансової і кадрової автономії Закладу, а також права педагогічних працівників на академічну свободу.

Відповідно до Закону України «Про освіту» метою повної загальної середньої освіти є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності. Досягнення цієї мети забезпечується через формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

### Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) досягли результатів навчання, визначених у Держстандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідомством досягнень, свідомством про початкову освіту).

### Загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі базової середньої освіти та його розподіл між освітніми галузями за роками навчання

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-6-х класів (адаптаційний цикл базової середньої освіти) сформовано відповідно до додатку 1 Типової освітньої програми для закладів з навчанням українською мовою.

| Назва освітньої галузі | Навчальне навантаження | 5 клас |             |              | 6 клас |             |             |
|------------------------|------------------------|--------|-------------|--------------|--------|-------------|-------------|
|                        |                        |        | Мінімальне* | Максимальне* |        | Мінімальне* | Максимальне |
| Мовно-літературна**    | На тиждень             |        | 10          | 13           |        | 10          | 13          |
|                        | На рік                 |        | 350         | 455          |        | 350         | 455         |
| Математична            | На тиждень             |        | 4           | 6            |        | 4           | 6           |
|                        | На рік                 |        | 140         | 210          |        | 140         | 210         |
| Природнича             | На тиждень             |        | 1,5         | 3            |        | 2           | 5           |
|                        | На рік                 |        | 52,5        | 105          |        | 70          | 175         |
|                        | На тиждень             |        | 1           | 3            |        | 1           | 3           |

|                                                                                                      |            |  |       |     |  |       |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|--|-------|-----|--|-------|-----|
| Соціальна і здоров'язберезувальна                                                                    | На рік     |  | 35    | 105 |  | 35    | 105 |
| Громадянська та історична                                                                            | На тиждень |  | 1     | 2   |  | 1,5   | 3   |
|                                                                                                      | На рік     |  | 35    | 70  |  | 52,5  | 105 |
| Технологічна                                                                                         | На тиждень |  | 1     | 3   |  | 1     | 3   |
|                                                                                                      | На рік     |  | 35    | 105 |  | 35    | 105 |
| Інформатична                                                                                         | На тиждень |  | 1     | 2   |  | 1     | 2   |
|                                                                                                      | На рік     |  | 35    | 70  |  | 35    | 70  |
| Мистецька                                                                                            | На тиждень |  | 1     | 3   |  | 1     | 3   |
|                                                                                                      | На рік     |  | 35    | 105 |  | 35    | 105 |
| Фізична культура***                                                                                  | На тиждень |  | 3     | 3   |  | 3     | 3   |
|                                                                                                      | На рік     |  | 105   | 105 |  | 105   | 105 |
| Години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами                         | На тиждень |  | 7,5   |     |  | 9,5   |     |
|                                                                                                      | На рік     |  | 262,5 |     |  | 332,5 |     |
| Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи) | На тиждень |  | 31    |     |  | 34    |     |
|                                                                                                      | На рік     |  | 1085  |     |  | 1190  |     |
| Гранично допустиме навантаження учнів****                                                            | На тиждень |  | 28    |     |  | 31    |     |
|                                                                                                      | На рік     |  | 980   |     |  |       |     |

\*\*\*\* Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів.

## НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

**Закладу загальної середньої освіти № 87 Львівської міської ради ім. Ірини Калинець на 2025-2026 н.р.**

| № п/п                       | Класи                                                             | 5   | 6   |  |  |
|-----------------------------|-------------------------------------------------------------------|-----|-----|--|--|
|                             | Профіль                                                           | 2   | 1   |  |  |
| <b>Обов'язкові предмети</b> |                                                                   |     |     |  |  |
| 1                           | Українська мова                                                   | 4   | 4   |  |  |
| 2                           | Українська література                                             | 1,5 | 1,5 |  |  |
| 3                           | I іноземна мова (англ.)                                           | 3,5 | 3,5 |  |  |
| 4                           | II іноземна мова (нім., франц.)                                   | 1   | 1   |  |  |
| 5                           | Зарубіжна література                                              | 1   | 1   |  |  |
| 6                           | Вступ до історії України та громадянської освіти, історія України | 1   |     |  |  |
| 7                           | Всесвітня історія                                                 |     | 1,5 |  |  |
| 8                           | Громадянська освіта                                               |     |     |  |  |
| 9                           | Музичне мистецтво                                                 | 0,5 | 0,5 |  |  |

|                                                                                                                           |                                                                   |      |      |  |  |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------|------|------|--|--|
| 10                                                                                                                        | Образотворче мистецтво                                            | 0,5  | 0,5  |  |  |
| 11                                                                                                                        | Мистецтво                                                         |      |      |  |  |
| 12                                                                                                                        | Математика                                                        | 4    | 4    |  |  |
| 13                                                                                                                        | Алгебра                                                           |      |      |  |  |
| 14                                                                                                                        | Геометрія                                                         |      |      |  |  |
| 15                                                                                                                        | Біологія                                                          |      |      |  |  |
| 16                                                                                                                        | Фінансова грамотність                                             |      |      |  |  |
| 17                                                                                                                        | Географія                                                         |      | 1    |  |  |
| 18                                                                                                                        | Фізика                                                            |      |      |  |  |
| 19                                                                                                                        | Хімія                                                             |      |      |  |  |
| 20                                                                                                                        | Інформатика                                                       | 1    | 1    |  |  |
| 21                                                                                                                        | Здоров'я, безпека та добробут                                     | 1    | 1    |  |  |
| 22                                                                                                                        | Фізична культура                                                  | 3    | 3    |  |  |
| 23                                                                                                                        | Технології                                                        | 1    | 1    |  |  |
| 24                                                                                                                        | Пізнаємо природу                                                  | 1,5  | 1,5  |  |  |
| 25                                                                                                                        | Разом ( п.1 + п.29)                                               | 24,5 | 26,0 |  |  |
| Додатковий час на поглиблене вивчення предметів, введення спецкурсів, факультативи, індивідуальні заняття та консультації |                                                                   |      |      |  |  |
| Перерозподіл навчальних годин                                                                                             |                                                                   |      |      |  |  |
| 26                                                                                                                        | Християнська етика                                                | 1    | 1    |  |  |
| 27                                                                                                                        | I іноземна мова (англ.)                                           |      |      |  |  |
| 28                                                                                                                        | II іноземна мова (нім., франц.)                                   | 1    | 1    |  |  |
| 29                                                                                                                        | Українська література                                             | 0,5  | 0,5  |  |  |
| 30                                                                                                                        | Зарубіжна література                                              | 0,5  | 0,5  |  |  |
| 31                                                                                                                        | Вступ до історії України та громадянської освіти, історія України | 1    |      |  |  |
| 32                                                                                                                        | Всесвітня історія                                                 |      | 1,5  |  |  |
| 33                                                                                                                        | Музичне мистецтво                                                 | 0,5  | 0,5  |  |  |
| 34                                                                                                                        | Образотворче мистецтво                                            | 0,5  | 0,5  |  |  |
| 35                                                                                                                        | Математика                                                        | 1    | 1    |  |  |
| 36                                                                                                                        | Алгебра                                                           |      |      |  |  |
| 37                                                                                                                        | Геометрія                                                         |      |      |  |  |
| 38                                                                                                                        | Географія                                                         |      | 1    |  |  |
| 39                                                                                                                        | Здоров'я, безпека та добробут                                     |      |      |  |  |
| 40                                                                                                                        | Інформатика                                                       | 0,5  | 0,5  |  |  |
|                                                                                                                           | Вакансія                                                          |      |      |  |  |
| 41                                                                                                                        | Разом (п.31 + п.41)                                               | 6,5  | 8,0  |  |  |
| 42                                                                                                                        | Факультативи                                                      | 0    | 0    |  |  |
| 42                                                                                                                        | Разом ( п.43 + п.44)                                              | 0,0  | 0,0  |  |  |
| 43                                                                                                                        | Разом (п.42 + п.45)                                               | 6,5  | 8,0  |  |  |
| Гранично допустиме навчання на учня                                                                                       |                                                                   | 28   | 31   |  |  |
| 44                                                                                                                        | ВСЬОГО (п.30 + п.46)                                              | 31,0 | 34,0 |  |  |

## 2. Модельні навчальні програми

Модельні навчальні програми обрані педагогічними працівниками з переліку, рекомендованого Міністерством освіти і науки України і мають відповідний гриф.

| Освітня галузь                                   | Перелік предметів та галузевих інтегрованих курсів | Модельна програма                                                                             |
|--------------------------------------------------|----------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------|
| Мовно-літературна                                | Українська мова                                    | Українська мова. 5-6 клас.                                                                    |
|                                                  | Українська література                              | Українська література. 5-6 клас. Архипова В.П., Січка С.І. та ін.                             |
|                                                  | Зарубіжна література                               | Зарубіжна література. 5-6 клас. Богданець-Білокаленко Н.І., Снегірьова В.В. та ін.            |
|                                                  | Англійська мова                                    | Англійська мова. 5-6 клас. Редько В.Г. та ін.                                                 |
|                                                  | Друга іноземна мова                                | Друга іноземна мова 5-9 кл. Редько В.Г., Сотникова С.І. та ін.                                |
| Математична освітня галузь                       | Математика                                         | Математика 5-6 клас Істер О.С.                                                                |
| Природнича освітня галузь                        | Інтегрований курс «Пізнаємо природу»               | Пізнаємо природу. 5-6 клас. Біда Д.Д., Гільберг Т.Г.                                          |
|                                                  | Географія                                          | Географія 6-9 кл. Запотоцький С.П. та ін.                                                     |
| Соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь | Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»  | Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 кл. Шиян О. І., Дяків В. Г., Седоченко А. Б., Страшко С. В |
|                                                  | Християнська етика                                 | Основи християнської етики 1-11 кл. Сохань Г.                                                 |
| Громадянська та історична освітня галузь         | Вступ до історії України та громадянської освіти   | Історія .5-6 кл. Піскарьова І.О., Бурлака О.В. та ін.                                         |
| Інформатична освітня галузь                      | Інформатика                                        | Інформатика 5-6 кл. Пасічник О.В. та ін.                                                      |
| Технологічна освітня галузь                      | Технології                                         | Технології 5-6 кл. Ходзицька І.Ю. та ін.                                                      |
| Фізкультура                                      | Фізкультура                                        | Фізична культура 5-9 кл. Баженов Є.В., Бідний М.В. та ін.                                     |

## Опис інструментарію оцінювання

Відповідно до Рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 01 квітня 2022 р. № 289 основними видами оцінювання результатів навчання учнів є формувальне, підсумкове і поточне оцінювання.

| Назва                            | Опис інструмента                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|----------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Аналіз портфоліо</b>          | Перевірка рівня навчальних досягнень за допомогою портфоліо учня. Портфоліо – це підібрані учнем роботи із зазначенням дати, призначення яких – розповісти історію учнівських досягнень або поступу. Портфоліо зазвичай містить особисті роздуми учня з поясненнями, чому обрано ту чи ту роботу і як саме вона показує досягнення цілей навчання |
| <b>Відповідь хором</b>           | Учні одночасно усно реагують на певну репліку. Це може бути відповідь на запитання, висловлення згоди чи незгоди із запропонованим твердженням, повторення сказаного вчителем тощо                                                                                                                                                                |
| <b>Візьми і передай</b>          | Спільна групова робота, яку використовують, щоб поділитися думками або зібрати інформацію від кожного учасника групи; учні записують відповіді, потім передають вправо, додають власну відповідь на іншому аркуші і продовжують, доки їхній папірець обійде всю групу і знову повернеться до них. Потім обговорюють результати в групі            |
| <b>Внутрішнє / зовнішнє коло</b> | Учні стають у два кола, внутрішнє та зовнішнє, обличчям одне до одного. Учні, що стоять навпроти, ставлять одне одному запитання по темі, які вони попередньо написали. Зовнішнє коло рухається і утворюються нові пари. Потім процедура повторюється                                                                                             |
| <b>Газетний заголовок</b>        | Вигадайте газетний заголовок, який може бути написаний до теми, яку ми вивчаємо.                                                                                                                                                                                                                                                                  |

|                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|-----------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                         | Передайте основну ідею події                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Гра в кубик                             | Покажіть 6 запитань до уроку. Об'єднайте учнів у групи по 4. У кожній групі є один кубик. Кожен кидає кубик та відповідає на запитання з відповідним номером. Якщо номер випав більш ніж один раз, учень може доповнити попередню відповідь або кинути кубик ще раз. Відповіді можна записувати                                                                                                                                                                                                       |
| Доповни думку                           | Письмова перевірка розуміння стратегії, коли учні заповнюють пропуски у пропонуваному твердженні                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Есе «хвилинка»                          | Питання для есе на одну хвилину – це конкретне питання з орієнтацією на очікуваний(і) результат(и) навчання, на яке можна відповісти за одну-дві хвилини                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Запис у журнал                          | Учні записують у свій журнал або зошит розуміння предмету, поняття або те, що вони вивчили на уроці. Вчитель переглядає записи, щоб дізнатися чи зрозумів учень певну тему, урок, поняття або вивчене                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Записні книжки учнів                    | Інструмент для учнів для відстежування навчального поступу: куди я рухаюся? де я зараз? як туди дістатися?                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Збір ідей                               | Учитель ставить запитання або дає завдання. Учні самостійно відповідають на аркуші паперу, зазначаючи не менше трьох думок / відповідей / тверджень. Учні, що завершили, встають. Вчитель звертається до певного учня і просить його поділитися записаними ідеями. Учні викреслюють пункти, попередньо озвучені однокласниками і сідають, коли в них а аркушах закінчилися всі записані ідеї, незалежно від того, чи вони були озвучені саме ними. Вчитель продовжує опитувати учнів, доки сядуть усі |
| 3-X-B та 3XB+                           | Учні відповідають групами, в парах або індивідуально на запитання «Що ми вже знаємо?» (3), «Що ми хотіли б дізнатися?» (X) та «Що вже вивчили за темою?» (B). Плюс (+) просить учнів класифікувати отримані знання за допомогою концептуальної карти або наочної схеми, яка відображає ключову інформацію. Потім кожен учень записує короткий підсумок (на один абзац) про вивчене                                                                                                                    |
| Картка на вихід                         | Це письмові відповіді учнів на запитання на картках, які учням роздають наприкінці уроку, після завершення певного виду роботи, теми тощо                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Концептуальна карта                     | Будь-яка можлива форма схематичної наочності, яка допомагає учням побачити взаємозв'язки між поняттями за допомогою побудованих схем ключових слів, що позначають такі поняття                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Лідер за номером                        | Учні об'єднуються в групи по чотири і кожному члену групи присвоюється номер. Учитель ставить питання / проблему і всі чотири учні її обговорюють. Вчитель називає номер і відповідний учень у кожній групі відповідає                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Найзаплутаніший (або найясніший) момент | Це варіант одноквилинки. Можна дати учням трохи більше часу для відповіді на запитання. Запитайте (в кінці уроку або під час паузи, яка утворилася після пояснення теми): «Який найбільш заплутаний момент» сьогоднішнього заняття?» або «Що вам здалося незрозумілим у понятті «_____»?»                                                                                                                                                                                                             |
| Перевірка неправильного розуміння       | Учитель надає учням поширені або передбачувані помилкові твердження з певної теми, щодо певного принципу або процесу і запитує, чи згодні вони з цим чи ні та чому. Учні мають дати аргументовані відповіді. Перевірка неправильного розуміння може також застосовуватися у формі тесту з декількома варіантами відповіді або гри «правильно-неправильно»                                                                                                                                             |
| Перефразування                          | Учні мають висловити власними словами основну ідею уроку чи щойно поясненої теми                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Підбиття підсумків                      | Форма роздумів одразу після певного виду роботи                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Підказка за аналогією                   | Учні мають сформулювати думку на основі підказки-аналогії: (певне поняття, принцип або процес) _____ виглядає як _____ тому що _____                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Підсумок А-Б-В                          | Кожному учневі в класі присвоюється окрема літера алфавіту, а він обирає слово, яке починається на цю літеру та пов'язане з вивченою темою                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Підсумок або питання на картках         | Учитель час від часу роздає картки й просить учнів писати з обох сторін за такими правилами:<br>(Один бік) на підставі вивченого (теми, розділу), опишіть основну велику ідею, яку ви зрозуміли, у формі короткого висновку.<br>(Другий бік) запишіть те, що ви ще не повністю зрозуміли у вигляді твердження або запитання                                                                                                                                                                           |
| Підсумок одним реченням                 | Учні просять написати підсумкове речення, яке відповідає на запитання «хто», «що», «де», «коли», «чому», «як» щодо певної теми                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Підсумок одним словом                   | Учні мають обрати з-поміж наведених варіантів (або запропонувати самостійно) слово, яке найкраще підсумовує тему                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Подумай – запиши – обговори в парі –    | Учні обдумують відповідь самостійно, записують її, об'єднуються в пари та обговорюють відповідь із партнерами, а потім озвучують її всьому класу                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |

|                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|--------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| поділися                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Подумай – розкажи в парі                                     | Вчитель ставить учням запитання. Учні самостійно формують відповіді протягом визначеного часу, потім повертаються кожен до свого партнера та надають йому відповідь. Вчитель викликає декілька пар на вибір, які озвучують свої відповіді у класі                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Пригадай – підсумуй – запитай – пов’яжи за 2 хвилини (ППЗП2) | За дві хвилини учні повинні <i>пригадати</i> та назвати у правильному порядку найважливіші ідеї, отримані на попередньому занятті; за дві хвилини <i>підсумувати</i> ці пункти одним реченням, записати одне основне <i>запитання</i> , на яке вони хочуть отримати відповідь та знайти одну <i>прив’язку</i> цього матеріалу до основної теми предмету чи курсу                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Рішення-рішення                                              | Учитель висловлює певну думку, потім просить учнів зайняти сторону, що відповідає їхній думці з цієї теми і поділитися аргументацією. Учні можуть змінювати сторону після обговорення                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Самооцінювання                                               | Процес, під час якого учні збирають дані про власне навчання, аналізують що саме відображає їхні успіхи в досягненні навчальних цілей та планують наступні кроки                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Семинар за Сократом                                          | Учні ставлять питання одне одному з певного важливого питання або теми. Питання ініціюють розмову, яка триває як серія відповідей та додаткових запитань                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Сигнали руками                                               | Учні на прохання вчителя показують визначені сигнали рукою, щоб повідомити про рівень розуміння певного поняття, принципу або процесу:<br>«Розумію _____ і можу пояснити»<br>(наприклад, великий палець вгору).<br>«Ще не зовсім розумію _____»<br>(наприклад, великий палець вниз).<br>«Не впевнений щодо _____»<br>(наприклад, помахати рукою)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Скажи щось                                                   | Учні по черзі обговорюють у групі певний прочитаний розділ або переглянуте відео                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Сортування слів                                              | Учням дають набір словникових термінів, які вони сортують за заданими або створеними ними категоріями                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Спінер ідей                                                  | Учитель створює спінер, розділений на 4 сектори з написами «Спрогнозуй», «Поясни», «Підсумуй», «Оціни». Після пояснення нового матеріалу вчитель крутить спінер та просить учнів відповісти на запитання залежно від місця зупинки спінера. Наприклад, спінер зупиняється на секторі «Підсумуй», тоді вчитель може сказати: «Назви ключові поняття, про які щойно йшлося»                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Спостереження                                                | Учитель готує протокол спостереження із переліком учнів у класі, де буде зазначено, за якими саме очікуваними результатами він буде спостерігати. Рухаючись класом, він спостерігає за учнями, коли вони працюють, і робить необхідні записи та позначки в протоколі спостереження                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Тестування                                                   | За допомогою тестування вчитель перевіряє опанування учнями фактичної інформації, понять. Орієнтовні типи тестових завдань:<br>Декілька правильних варіантів<br>Правильно/Неправильно<br>Коротка відповідь<br>Знайди відповідність<br>Розширена відповідь                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Трикутна призма (червоний, жовтий, зелений)                  | Учні дають вчителю зворотний зв'язок, показуючи колір, що відповідає рівню розуміння                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Усне опитування                                              | Учитель пропонує учням відповісти на запитання, наведені нижче:<br>Чим це _____ схоже на/відрізняється від _____?<br>Які характерні риси/елементи _____?<br>Як іще можна показати/проілюструвати _____?<br>У чому полягає головна ідея, ключова концепція, мораль _____?<br>Як _____ стосується _____?<br>Які ідеї / деталі можна додати до _____?<br>Наведіть приклад _____?<br>Що не так з _____?<br>Який висновок ви могли б зробити з _____?<br>Які висновки можна зробити з _____?<br>На яке питання ми намагаємося відповісти? Яку проблему ми намагаємося вирішити?<br>Що ви можете сказати про _____?<br>Що може статися, якщо _____?<br>Які критерії можна взяти для оцінки _____?<br>Які докази підтверджують _____? |

|                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|---------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                       | Як ми можемо довести / підтвердити _____?<br>Як це можна розглядати з точки зору _____?<br>Які альтернативи _____ слід розглянути?<br>Який підхід/стратегію ви могли б використати для _____?                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>Учнівська конференція</b>          | Бесіда з кожним учнем особисто для перевірки рівня розуміння                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| <b>Хрестики-нулики</b>                | Набір видів роботи, з яких учні самостійно можуть обирати ті, що можуть продемонструвати їхнє розуміння теми. Набір представлений у вигляді сітки з дев'яти квадратів, схожої на дошку для гри в хрестики-нулики, можна попросити учнів обирати так, щоб зрештою закреслити «три підряд». Завдання можуть відрізнятися за змістом, процесом та результатом і можуть бути адаптовані залежно від глибини знань                                                                                                                                                                     |
| <b>Хто швидше?</b>                    | Робота в парі – слухач і ведучий. Обидва знають категорію (тему), однак ведучий стоїть спиною до дошки / екрану. З'являються слова на задану тему, слухач дає підказки, а ведучий намагається вгадати слово. Пара, яка завершила першою, встає                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>Швидкий запис</b>                  | Попросіть учнів відповісти за 2-10 хвилин на відкриті запитання або твердження                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>Шкала Лайкерта</b>                 | Учитель наводить 3-5 тверджень, які явно не є істинними або помилковими, але дещо спірними. Мета полягає в тому, щоб допомогти учням подумати над текстом, а потім обговорити його з однокласниками. Наприклад,<br>«Герой (ім'я) не повинен був робити (що саме).»<br>повністю погоджуюся<br>не погоджуюся<br>погоджуюся<br>повністю погоджуюся                                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>3-2-1</b>                          | Учні виконують такі варіанти завдань, визначаючи за прочитаним текстом:<br>три речі, які ви дізналися, два цікаві факти, одне питання, що залишилося;<br>три ключові слова, дві відмінності між __, один вплив на __;<br>три важливі факти, дві цікаві ідеї, одне уявлення про себе як учня;<br>три нові терміни, дві нові ідеї, одна річ, яку потрібно обдумати;<br>три питання до тексту (незнайомі слова або незрозумілі ідеї), два прогнози за текстом (що станеться далі, враховуючи вже прочитане), знайдіть один зв'язок у тексті (з тим, що ви вже знали або випробували) |
| <b>Трихвилинна пауза</b>              | Трихвилинна пауза дає змогу учням зупинитися, обміркувати певні представлені явища та ідеї, прив'язати їх до вже наявних знань або досвіду та попросити роз'яснень.<br>Я змінив(ла) ставлення до....<br>Я більше дізнався(лася) про...<br>Мене здивувало...<br>Я почувався(лася)...                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>Є питання, в кого є відповідь?</b> | Учитель робить два набори карток. Перший набір має запитання за певним розділом навчання. У другому наборі містяться відповіді. Учитель роздає картки з відповідями учням, а потім він або учень зачитує класу питання на картці. Всі учні перевіряють свої картки з відповідями, щоб знайти правильну                                                                                                                                                                                                                                                                            |

## **Загальні критерії оцінювання результатів навчання учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти**

Використовувати при оцінюванні навчальних досягнень учнів 5-7 класів критерії оцінювання, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 02.08.2024 р. №1093. Поточне оцінювання вважати формувальним оцінюванням. За потреби здійснювати тематичне оцінювання з метою коригування освітнього процесу. Періодично здійснювати підсумкове оцінювання, кількість підсумкових робіт, час їх проведення вчитель/учителька може встановлювати самостійно. Підсумкове оцінювання за семестр здійснювати за групами результатів навчання, що передбачені Критеріями оцінювання за освітніми галузями, з урахуванням різних форм і видів навчальної діяльності. Оцінка за рік може бути скоригованою. Підсумкове оцінювання за рік не здійснюють. Річну оцінку виставляють на підставі загальних оцінок за I та II семестри або скоригованих семестрових оцінок за I та II семестри. Річне оцінювання може бути скоригованим.

# ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

## другого циклу базової середньої освіти – базове предметне навчання 7-8 класи

### Загальні положення

Освітню програму для 7-8 класів з навчанням українською мовою розроблено на основі Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898, Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235 (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 09.08.2024 № 1120).

Освітня програма визначає: вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою базової середньої освіти та загальний обсяг навчального навантаження на другому циклі базової середньої освіти – базове предметне навчання (в годинах) та його розподіл між освітніми галузями.

Освітня програма включає:

- навчальні плани 7 класу;
- перелік модельних навчальних програм;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу;
- опис інструментарію оцінювання.

Під час розроблення освітньої програми враховано гарантовані державою права щодо академічної, організаційної, фінансової і кадрової автономії Закладу, а також права педагогічних працівників на академічну свободу.

Відповідно до Закону України «Про освіту» метою повної загальної середньої освіти є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності. Досягнення цієї мети забезпечується через формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

### **Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою**

Навчання за освітньою програмою другого циклу базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) досягли результатів навчання, визначених у Держстандарті базової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідомством досягнень за 6 клас).

### **Загальний обсяг навчального навантаження на другому циклі базової середньої освіти - базове предметне навчання 7-8 класи та його розподіл між освітніми галузями за роками навчання**

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 7 класу (другий цикл базової середньої освіти) сформовано відповідно до додатку 1 Типової освітньої програми для закладів з навчанням українською мовою.

| Освітня галузь                    | 7 клас (мін–макс; резерв) | 8 клас (мін–макс; резерв) |
|-----------------------------------|---------------------------|---------------------------|
| Мовно-літературна                 | 9 – 12 год (резерв 3)     | 8 – 12 год (резерв 4)     |
| Математична                       | 4 – 7 год (резерв 3)      | 4 – 7 год (резерв 3)      |
| Природнича                        | 7 – 9 год (резерв 2)      | 8 – 10 год (резерв 2)     |
| Соціальна і здоров'язбережувальна | 1 – 3 год (резерв 2)      | 1,5 – 3 год (резерв 1,5)  |
| Громадянська та історична         | 2,5 год (фіксовано)       | 3 год (фіксовано)         |

|                                 |                                        |                                  |
|---------------------------------|----------------------------------------|----------------------------------|
| Інформатична                    | 1 – 2 год (резерв 1)                   | 1,5 – 3 год (резерв 1,5)         |
| Технологічна                    | 1 – 2 год (резерв 1)                   | 1 – 2 год (резерв 1)             |
| Мистецька                       | 1 – 2 год (резерв 1)                   | 1 – 2 год (резерв 1)             |
| Фізична культура                | 3 год (стабільно, не врах. у граничне) | 3 год (стабільно)                |
| Інтегровані курси / варіатив    | за рахунок резерву                     | ~6,5 год у резерві               |
| Граничне навчальне навантаження | 32 год/тиж. (фінансується до 35)       | 33 год/тиж. (фінансується до 36) |

**НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН**  
**Закладу загальної середньої освіти № 87**  
**Львівської міської ради ім. Ірини Калинець на**  
**2025-2026 н.р.**

| №<br>п/<br>п                                                                                                              | Класи                                                             |  | 7    | 8    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------|--|------|------|
|                                                                                                                           | Профіль                                                           |  | 2    | 1    |
| <b>Обов'язкові предмети</b>                                                                                               |                                                                   |  |      |      |
| 1                                                                                                                         | Українська мова                                                   |  | 3    | 3    |
| 2                                                                                                                         | Українська література                                             |  | 1,5  | 1    |
| 3                                                                                                                         | I іноземна мова (англ.)                                           |  | 3,5  | 3    |
| 4                                                                                                                         | II іноземна мова (нім., франц.)                                   |  | 1    |      |
| 5                                                                                                                         | Зарубіжна література                                              |  | 1    | 1    |
| 6                                                                                                                         | Вступ до історії України та громадянської освіти, історія України |  | 1    | 1    |
| 7                                                                                                                         | Всесвітня історія                                                 |  | 0,5  | 0,5  |
| 8                                                                                                                         | Громадянська освіта                                               |  |      | 0,5  |
| 9                                                                                                                         | Музичне мистецтво                                                 |  | 0,5  |      |
| 10                                                                                                                        | Образотворче мистецтво                                            |  | 0,5  |      |
| 11                                                                                                                        | Мистецтво                                                         |  |      | 1    |
| 12                                                                                                                        | Математика                                                        |  |      |      |
| 13                                                                                                                        | Алгебра                                                           |  | 2,5  | 2,5  |
| 14                                                                                                                        | Геометрія                                                         |  | 1,5  | 1,5  |
| 15                                                                                                                        | Біологія                                                          |  | 2    | 2    |
| 16                                                                                                                        | Фінансова грамотність                                             |  |      | 0,5  |
| 17                                                                                                                        | Географія                                                         |  | 2    | 2    |
| 18                                                                                                                        | Фізика                                                            |  | 2    | 2    |
| 19                                                                                                                        | Хімія                                                             |  | 1    | 2    |
| 20                                                                                                                        | Інформатика                                                       |  | 1    | 1,5  |
| 21                                                                                                                        | Здоров'я, безпека та добробут                                     |  | 1    | 0,5  |
| 22                                                                                                                        | Фізична культура                                                  |  | 3    | 3    |
| 23                                                                                                                        | Технології                                                        |  | 1    | 1    |
| 24                                                                                                                        | Пізнаємо природу                                                  |  |      | 0    |
| 25                                                                                                                        | Разом ( п.1 + п.29)                                               |  | 29,5 | 29,5 |
| Додатковий час на поглиблене вивчення предметів, введення спецкурсів, факультативи, індивідуальні заняття та консультації |                                                                   |  |      |      |

| Перерозподіл навчальних годин |                                                                   |  |  |      |      |
|-------------------------------|-------------------------------------------------------------------|--|--|------|------|
| 26                            | Християнська етика                                                |  |  |      |      |
| 27                            | I іноземна мова (англ.)                                           |  |  |      | 0,5  |
| 28                            | II іноземна мова (нім., франц.)                                   |  |  | 1    | 2    |
| 29                            | Українська література                                             |  |  | 0,5  | 1    |
| 30                            | Зарубіжна література                                              |  |  | 0,5  | 0,5  |
| 31                            | Вступ до історії України та громадянської освіти, історія України |  |  | 0,5  | 0,5  |
| 32                            | Всесвітня історія                                                 |  |  | 0,5  | 0,5  |
| 33                            | Музичне мистецтво                                                 |  |  | 0,5  |      |
| 34                            | Образотворче мистецтво                                            |  |  | 0,5  |      |
| 35                            | Математика                                                        |  |  |      |      |
| 36                            | Алгебра                                                           |  |  | 0,5  | 0,5  |
| 37                            | Геометрія                                                         |  |  | 0,5  | 0,5  |
| 38                            | Географія                                                         |  |  |      |      |
| 39                            | Здоров'я, безпека та добробут                                     |  |  |      | 0,5  |
| 40                            | Інформатика                                                       |  |  | 0,5  |      |
|                               | Вакансія                                                          |  |  |      |      |
| 41                            | Разом (п.31 + п.41)                                               |  |  | 5,5  | 6,5  |
| 42                            | Факультативи                                                      |  |  | 0    | 0    |
| 42                            | Разом ( п.43 + п.44)                                              |  |  | 0,0  | 0,0  |
| 43                            | Разом (п.42 + п.45)                                               |  |  | 5,5  | 6,5  |
|                               | Гранично допустиме навчання на учня                               |  |  | 32   | 33   |
| 44                            | ВСЬОГО (п.30 + п.46)                                              |  |  | 35,0 | 36,0 |

## 2.Модельні навчальні програми

Модельні навчальні програми обрані педагогічними працівниками з переліку, рекомендованого Міністерством освіти і науки України і мають відповідний гриф.

| Освітня галузь                                   | Перелік предметів та галузевих інтегрованих курсів | Модельна програма                                                                            |
|--------------------------------------------------|----------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------|
| Мовно-літературна                                | Українська мова                                    | Українська мова. 7-9 клас. Заболотний О.В., Заболотний В.В., та ін.                          |
|                                                  | Українська література                              | Українська література. 7-9 клас. Архипова В.П., Січкарь С.І. та ін.                          |
|                                                  | Зарубіжна література                               | Зарубіжна література 7-9 клас. Богданець-Білоускаленко Н.І., Снегірьова В.В. та ін.          |
|                                                  | Англійська мова                                    | Англійська мова. 7-9 клас. Редько В.Г та ін                                                  |
|                                                  | Друга іноземна мова                                | Друга іноземна мова 5-9 кл. Редько В.Г, Сотникова С.І. та ін.                                |
| Математична освітня галузь                       | Математика                                         | Математика 7-9 класІстер О.С.                                                                |
| Природнича освітня галузь                        | Географія                                          | Географія 6-9 кл. Запотоцький С.П. та ін.                                                    |
|                                                  | Фізика                                             | Фізика.7-9 кл. Максимович З.Ю. та ін.                                                        |
|                                                  | Хімія                                              | Хімія 7-9 кл. Григорович О.                                                                  |
|                                                  | Біологія                                           | Біологія 7-9 кл. Балан П. та ін.                                                             |
| Соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь | Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»  | Здоров'я, безпека та добробут 7-9 кл. Шиян О. І., Дяків В. Г., Седоченко А. Б., Страшко С. В |
| Громадянська та                                  | Вступ до історії України та                        | Історія України. 7-9 кл. Бурлака, Желіба                                                     |

|                             |                      |                                                                                                                                   |
|-----------------------------|----------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| історична освітня галузь    | громадянської освіти | Всесвітня історія 7-9 кл. Пометун та ін.                                                                                          |
| Інформатична освітня галузь | Інформатика          | Інформатика 7-9 кл. Бондаренко О.О. та ін.                                                                                        |
| Мистецька галузь            | Мистецтво            | Модельна навчальна програма «Мистецтво. 7-9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Масол Л. М.) |
| Технологічна освітня галузь | Технології           | Технології 7-9 кл. Ходзицька І.Ю. та ін.                                                                                          |
| Фізкультура                 | Фізкультура          | Фізична культура 5-9 кл. Баженов Є.В., Бідний М.В. та ін.                                                                         |

### Опис інструментарію оцінювання

Відповідно до Рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 7 класу, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 01 квітня 2022 р. № 289 основними видами оцінювання результатів навчання учнів є формувальне, підсумкове і поточне оцінювання.

| Назва                            | Опис інструмента                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|----------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Аналіз портфоліо</b>          | Перевірка рівня навчальних досягнень за допомогою портфоліо учня. Портфоліо – це підібрані учнем роботи із зазначенням дати, призначення яких – розповісти історію учнівських досягнень або поступу. Портфоліо зазвичай містить особисті роздуми учня з поясненнями, чому обрано ту чи ту роботу і як саме вона показує досягнення цілей навчання                                                                                                                                                     |
| <b>Відповідь хором</b>           | Учні одночасно усно реагують на певну репліку. Це може бути відповідь на запитання, висловлення згоди чи незгоди із запропонованим твердженням, повторення сказаного вчителем тощо                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>Візьми і передай</b>          | Спільна групова робота, яку використовують, щоб поділитися думками або зібрати інформацію від кожного учасника групи; учні записують відповіді, потім передають вправо, додають власну відповідь на іншому аркуші і продовжують, доки їхній папірець обійде всю групу і знову повернеться до них. Потім обговорюють результати в групі                                                                                                                                                                |
| <b>Внутрішнє / зовнішнє коло</b> | Учні стають у два кола, внутрішнє та зовнішнє, обличчям одне до одного. Учні, що стоять навпроти, ставлять одне одному запитання по темі, які вони попередньо написали. Зовнішнє коло рухається і утворюються нові пари. Потім процедура повторюється                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <b>Газетний заголовок</b>        | Вигадайте газетний заголовок, який може бути написаний до теми, яку ми вивчаємо. Передайте основну ідею події                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <b>Гра в кубик</b>               | Покажіть 6 запитань до уроку. Об'єднайте учнів у групи по 4. У кожній групі є один кубик. Кожен кидає кубик та відповідає на запитання з відповідним номером. Якщо номер випав більш ніж один раз, учень може доповнити попередню відповідь або кинути кубик ще раз. Відповіді можна записувати                                                                                                                                                                                                       |
| <b>Доповни думку</b>             | Письмова перевірка розуміння стратегії, коли учні заповнюють пропуски у запропонованому твердженні                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>Есе «хвилинка»</b>            | Питання для есе на одну хвилину – це конкретне питання з орієнтацією на очікуваний(і) результат(и) навчання, на яке можна відповісти за одну-дві хвилини                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <b>Запис у журнал</b>            | Учні записують у свій журнал або зошит розуміння предмету, поняття або те, що вони вивчили на уроці. Вчитель переглядає записи, щоб дізнатися чи зрозумів учень певну тему, урок, поняття або вивчене                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <b>Записні книжки учнів</b>      | Інструмент для учнів для відстежування навчального поступу: куди я рухаюся? де я зараз? як туди дістатися?                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <b>Збір ідей</b>                 | Учитель ставить запитання або дає завдання. Учні самостійно відповідають на аркуші паперу, зазначаючи не менше трьох думок / відповідей / тверджень. Учні, що завершили, встають. Вчитель звертається до певного учня і просить його поділитися записаними ідеями. Учні викреслюють пункти, попередньо озвучені однокласниками і сідають, коли в них а аркушах закінчилися всі записані ідеї, незалежно від того, чи вони були озвучені саме ними. Вчитель продовжує опитувати учнів, доки сядуть усі |
| <b>3-X-B та 3XB+</b>             | Учні відповідають групами, в парах або індивідуально на запитання «Що ми вже знаємо?» (3), «Що ми хотіли б дізнатися?» (X) та «Що вже вивчили за темою?» (B).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |

|                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|---------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                     | Плюс (+) просить учнів класифікувати отримані знання за допомогою концептуальної карти або наочної схеми, яка відображає ключову інформацію. Потім кожен учень записує короткий підсумок (на один абзац) про вивчене                                                                                                                                             |
| <b>Картка на вихід</b>                                              | Це письмові відповіді учнів на запитання на картках, які учням роздають наприкінці уроку, після завершення певного виду роботи, теми тощо                                                                                                                                                                                                                        |
| <b>Концептуальна карта</b>                                          | Будь-яка можлива форма схематичної наочності, яка допомагає учням побачити взаємозв'язки між поняттями за допомогою побудованих схем ключових слів, що позначають такі поняття                                                                                                                                                                                   |
| <b>Лідер за номером</b>                                             | Учні об'єднуються в групи по чотири і кожному члену групи присвоюється номер. Учитель ставить питання / проблему і всі чотири учні її обговорюють. Вчитель називає номер і відповідний учень у кожній групі відповідає                                                                                                                                           |
| <b>Найзаплутаніший (або найясніший) момент</b>                      | Це варіант одноквилинки. Можна дати учням трохи більше часу для відповіді на запитання. Запитайте (в кінці уроку або під час паузи, яка утворилася після пояснення теми): «Який найбільш заплутаний момент? сьогоднішнього заняття?» або «Що вам здалося незрозумілим у понятті «_____»?»                                                                        |
| <b>Перевірка неправильного розуміння</b>                            | Учитель надає учням поширені або передбачувані помилкові твердження з певної теми, щодо певного принципу або процесу і запитує, чи згодні вони з цим чи ні та чому. Учні мають дати аргументовані відповіді. Перевірка неправильного розуміння може також застосовуватися у формі тесту з декількома варіантами відповіді або гри «правильно-неправильно»        |
| <b>Перефразування</b>                                               | Учні мають висловити власними словами основну ідею уроку чи щойно поясненої теми                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <b>Підбиття підсумків</b>                                           | Форма роздумів одразу після певного виду роботи                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <b>Підказка за аналогією</b>                                        | Учні мають сформулювати думку на основі підказки-аналогії: (певне поняття, принцип або процес) _____ виглядає як _____ тому що _____                                                                                                                                                                                                                             |
| <b>Підсумок А-Б-В</b>                                               | Кожному учневі в класі присвоюється окрема літера алфавіту, а він обирає слово, яке починається на цю літеру та пов'язане з вивченою темою                                                                                                                                                                                                                       |
| <b>Підсумок або питання на картках</b>                              | Учитель час від часу роздає картки й просить учнів писати з обох сторін за такими правилами:<br>(Один бік) на підставі вивченого (теми, розділу), опишіть основну велику ідею, яку ви зрозуміли, у формі короткого висновку.<br>(Другий бік) запишіть те, що ви ще не повністю зрозуміли у вигляді твердження або запитання                                      |
| <b>Підсумок одним реченням</b>                                      | Учні просять написати підсумкове речення, яке відповідає на запитання «хто», «що», «де», «коли», «чому», «як» щодо певної теми                                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>Підсумок одним словом</b>                                        | Учні мають обрати з-поміж наведених варіантів (або запропонувати самостійно) слово, яке найкраще підсумовує тему                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <b>Подумай – запиши – обговори в парі – поділися</b>                | Учні обдумують відповідь самостійно, записують її, об'єднуються в пари та обговорюють відповідь із партнерами, а потім озвучують її всьому класу                                                                                                                                                                                                                 |
| <b>Подумай – розкажи в парі</b>                                     | Вчитель ставить учням запитання. Учні самостійно формують відповіді протягом визначеного часу, потім повертаються кожен до свого партнера та надають йому відповідь. Вчитель викликає декілька пар на вибір, які озвучують свої відповіді у класі                                                                                                                |
| <b>Пригадай – підсумуй – запитай – пов'яжи за 2 хвилини (ППЗП2)</b> | За дві хвилини учні повинні <i>пригадати</i> та назвати у правильному порядку найважливіші ідеї, отримані на попередньому занятті; за дві хвилини <i>підсумувати</i> ці пункти одним реченням, записати одне основне <i>запитання</i> , на яке вони хочуть отримати відповідь та знайти одну <i>прив'язку</i> цього матеріалу до основної теми предмету чи курсу |
| <b>Рішення-рішення</b>                                              | Учитель висловлює певну думку, потім просить учнів зайняти сторону, що відповідає їхній думці з цієї теми і поділитися аргументацією. Учні можуть змінювати сторону після обговорення                                                                                                                                                                            |
| <b>Самооцінювання</b>                                               | Процес, під час якого учні збирають дані про власне навчання, аналізують що саме відображає їхні успіхи в досягненні навчальних цілей та планують наступні кроки                                                                                                                                                                                                 |
| <b>Семинар за Сократом</b>                                          | Учні ставлять питання одне одному з певного важливого питання або теми. Питання ініціюють розмову, яка триває як серія відповідей та додаткових запитань                                                                                                                                                                                                         |
| <b>Сигнали руками</b>                                               | Учні на прохання вчителя показують визначені сигнали рукою, щоб повідомити про рівень розуміння певного поняття, принципу або процесу:<br>«Розумію _____ і можу пояснити»<br>(наприклад, великий палець вгору).<br>«Ще не зовсім розумію _____»<br>(наприклад, великий палець вниз).                                                                             |

|                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|----------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                    | «Не впевнений щодо _____»<br>(наприклад, помахати рукою)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <b>Скажи щось</b>                                  | Учні по черзі обговорюють у групі певний прочитаний розділ або переглянуте відео                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <b>Сортування слів</b>                             | Учням дають набір словникових термінів, які вони сортують за заданими або створеними ними категоріями                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <b>Спінер ідей</b>                                 | Учитель створює спінер, розділений на 4 сектори з написами «Спрогнозуй», «Поясни», «Підсумуй», «Оціни». Після пояснення нового матеріалу вчитель крутить спінер та просить учнів відповісти на запитання залежно від місця зупинки спінера. Наприклад, спінер зупиняється на секторі «Підсумуй», тоді вчитель може сказати: «Назви ключові поняття, про які щойно йшлося»                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <b>Спостереження</b>                               | Учитель готує протокол спостереження із переліком учнів у класі, де буде зазначено, за якими саме очікуваними результатами він буде спостерігати. Рухаючись класом, він спостерігає за учнями, коли вони працюють, і робить необхідні записи та позначки в протоколі спостереження                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <b>Тестування</b>                                  | За допомогою тестування вчитель перевіряє опанування учнями фактичної інформації, понять. Орієнтовні типи тестових завдань:<br>Декілька правильних варіантів<br>Правильно/Неправильно<br>Коротка відповідь<br>Знайди відповідність<br>Розширена відповідь                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <b>Трикутна призма (червоний, жовтий, зелений)</b> | Учні дають вчителю зворотний зв'язок, показуючи колір, що відповідає рівню розуміння                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <b>Усне опитування</b>                             | Учитель пропонує учням відповісти на запитання, наведені нижче:<br>Чим це _____ схоже на/відрізняється від _____?<br>Які характерні риси/елементи _____?<br>Як іще можна показати/проілюструвати _____?<br>У чому полягає головна ідея, ключова концепція, мораль _____?<br>Як _____ стосується _____?<br>Які ідеї / деталі можна додати до _____?<br>Наведіть приклад _____?<br>Що не так з _____?<br>Який висновок ви могли б зробити з _____?<br>Які висновки можна зробити з _____?<br>На яке питання ми намагаємося відповісти? Яку проблему ми намагаємося вирішити?<br>Що ви можете сказати про _____?<br>Що може статися, якщо _____?<br>Які критерії можна взяти для оцінки _____?<br>Які докази підтверджують _____?<br>Як ми можемо довести / підтвердити _____?<br>Як це можна розглядати з точки зору _____?<br>Які альтернативи _____ слід розглянути?<br>Який підхід/стратегію ви могли б використати для _____? |
| <b>Учнівська конференція</b>                       | Бесіда з кожним учнем особисто для перевірки рівня розуміння                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>Хрестики-нулики</b>                             | Набір видів роботи, з яких учні самостійно можуть обирати ті, що можуть продемонструвати їхнє розуміння теми. Набір представлений у вигляді сітки з дев'яти квадратів, схожої на дошку для гри в хрестики-нулики, можна попросити учнів обирати так, щоб зрештою закреслити «три підряд». Завдання можуть відрізнятися за змістом, процесом та результатом і можуть бути адаптовані залежно від глибини знань                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>Хто швидше?</b>                                 | Робота в парі – слухач і ведучий. Обидва знають категорію (тему), однак ведучий стоїть спиною до дошки / екрану. З'являються слова на задану тему, слухач дає підказки, а ведучий намагається вгадати слово. Пара, яка завершила першою, встає                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <b>Швидкий запис</b>                               | Попросіть учнів відповісти за 2-10 хвилин на відкриті запитання або твердження                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <b>Шкала Лайкерта</b>                              | Учитель наводить 3-5 тверджень, які явно не є істинними або помилковими, але дещо спірними. Мета полягає в тому, щоб допомогти учням подумати над текстом, а потім обговорити його з однокласниками. Наприклад,<br>«Герой (ім'я) не повинен був робити (що саме).»<br>повністю погоджуюся<br>не погоджуюся<br>погоджуюся                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |

|                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|--------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                | повністю погоджуюся                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| 3-2-1                          | Учні виконують такі варіанти завдань, визначаючи за прочитаним текстом:<br>три речі, які ви дізналися, два цікаві факти, одне питання, що залишилося;<br>три ключові слова, дві відмінності між __, один вплив на __;<br>три важливі факти, дві цікаві ідеї, одне уявлення про себе як учня;<br>три нові терміни, дві нові ідеї, одна річ, яку потрібно обдумати;<br>три питання до тексту (незнайомі слова або незрозумілі ідеї), два прогнози за текстом (що станеться далі, враховуючи вже прочитане), знайдіть один зв'язок у тексті (з тим, що ви вже знали або випробували) |
| Трихвилинна пауза              | Трихвилинна пауза дає змогу учням зупинитися, обміркувати певні представлені явища та ідеї, прив'язати їх до вже наявних знань або досвіду та попросити роз'яснень.<br>Я змінив(ла) ставлення до....<br>Я більше дізнався(лася) про...<br>Мене здивувало...<br>Я почувався(лася)...                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Є питання, в кого є відповідь? | Учитель робить два набори карток. Перший набір має запитання за певним розділом навчання. У другому наборі містяться відповіді. Учитель роздає картки з відповідями учням, а потім він або учень зачитує класу питання на картці. Всі учні перевіряють свої картки з відповідями, щоб знайти правильну                                                                                                                                                                                                                                                                            |

**Освітня програма загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта) – (9 класи)** розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405) з навчанням українською мовою і вивченням двох іноземних мов (таблиця 10).

Освітня програма окреслює організацію закладом єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти, визначає: загальний обсяг навчального навантаження, очікувані результати навчання учнів, рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти, вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Типовою освітньою програмою.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслює навчальний план закладу, який дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів.. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні. Варіативна складова визначена з урахуванням особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів.

## НАВЧАЛЬНИЙ

## ПЛАН

**Закладу загальної середньої освіти № 87 Львівської  
міської ради ім. Ірини Калинець на 2025-2026 н.р.**

| №<br>п/п                    | Класи                              | 9 |  |  |
|-----------------------------|------------------------------------|---|--|--|
|                             | Профіль                            | 2 |  |  |
| <b>Обов'язкові предмети</b> |                                    |   |  |  |
| 1                           | Українська мова                    | 2 |  |  |
| 2                           | Українська література              | 2 |  |  |
| 3                           | I іноземна мова (англ.)            | 2 |  |  |
| 4                           | II іноземна мова (нім.,<br>франц.) | 2 |  |  |
| 5                           | Зарубіжна література               | 2 |  |  |

|                                                                                                                                  |                        |  |      |     |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|--|------|-----|-----|
| 6                                                                                                                                | Історія України        |  | 1,5  |     |     |
| 7                                                                                                                                | Всесвітня історія      |  | 1    |     |     |
| 8                                                                                                                                | Основи правознавства   |  | 1    |     |     |
| 9                                                                                                                                | Музичне мистецтво      |  |      |     |     |
| 10                                                                                                                               | Образотворче мистецтво |  |      |     |     |
| 11                                                                                                                               | Математика             |  |      |     |     |
| 12                                                                                                                               | Алгебра                |  | 2    |     |     |
| 13                                                                                                                               | Геометрія              |  | 2    |     |     |
| 14                                                                                                                               | Екологія               |  |      |     |     |
| 15                                                                                                                               | Біологія               |  | 2    |     |     |
| 16                                                                                                                               | Географія              |  | 1,5  |     |     |
| 17                                                                                                                               | Фізика                 |  | 3    |     |     |
|                                                                                                                                  | Астрономія             |  |      |     |     |
| 18                                                                                                                               | Хімія                  |  | 2    |     |     |
| 19                                                                                                                               | Трудове навчання       |  | 1    |     |     |
| 20                                                                                                                               | Інформатика            |  | 2    |     |     |
| 21                                                                                                                               | Основи здоров'я        |  | 1    |     |     |
| 22                                                                                                                               | Фізична культура       |  | 3    |     |     |
| 23                                                                                                                               | Мистецтво              |  | 1    |     |     |
| 24                                                                                                                               | Я у світі              |  |      |     |     |
| 25                                                                                                                               | Технології             |  |      |     |     |
| 26                                                                                                                               | Природознавство        |  |      |     |     |
| 27                                                                                                                               | Людина і світ          |  |      |     |     |
| 28                                                                                                                               | Економіка              |  |      |     |     |
| 29                                                                                                                               | Художня культура       |  |      |     |     |
| 30                                                                                                                               | Разом ( п.1 + п.29)    |  | 34,0 | 0,0 | 0,0 |
| <b>Додатковий час на поглиблене вивчення предметів, введення спецкурсів, факультативи, індивідуальні заняття та консультації</b> |                        |  |      |     |     |
| <b>Курси за вибором</b>                                                                                                          |                        |  |      |     |     |
| 31                                                                                                                               | Християнська етика     |  |      |     |     |
| 32                                                                                                                               | Іноземна мова (англ.)  |  |      |     |     |
| 33                                                                                                                               | Логіка                 |  |      |     |     |
| 34                                                                                                                               | Львовознавство         |  | 1    |     |     |
| 35                                                                                                                               | Основи інформатики     |  |      |     |     |
| 36                                                                                                                               | Фізична культура       |  | 1    |     |     |
| 37                                                                                                                               | Економіка              |  |      |     |     |
|                                                                                                                                  | Вакансія               |  |      |     |     |
| 42                                                                                                                               | Разом (п.31 + п.41)    |  | 2,0  | 0,0 | 0,0 |
| 43                                                                                                                               | Факультативи           |  | 0    | 0   | 0   |
| 43                                                                                                                               | Разом ( п.43 + п.44)   |  | 0,0  | 0,0 | 0,0 |
| 44                                                                                                                               | Разом (п.42 + п.45)    |  | 2,0  | 0,0 | 0,0 |
| Гранично допустиме навчання на учня                                                                                              |                        |  |      | 33  | 33  |
| 45                                                                                                                               | ВСЬОГО (п.30 + п.46)   |  | 36,0 | 0,0 | 0,0 |

Варіативна складова використана на:

- запровадження курсу за вибором, що розширює обрану навчальним закладом світоглядне спрямування (львовознавство) у 9 класах;
  - Додано 1 год фізкультури з метою збереження та зміцнення здоров'я здобувачів освіти, формування у них здорового способу життя.

Формування варіативної складової відбувається на підставі побажань учнів, за навчальними програмами затвердженими Міністерством освіти і науки України. Під час розподілу варіативної складової навчального плану враховано гранично допустиме навантаження на одного учня, уроки фізичної культури при визначенні цього показника не враховувались.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань закладу освіти. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів "Фізична культура", "Основи здоров'я", а також інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів.

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» заклад освіти формує самостійно з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази навчального закладу, кадрового забезпечення, регіональних та народних традицій. Через варіативні модулі можуть реалізовуватись окремі види спорту.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту».

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами).

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через: організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання; окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти.

Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою; предмети за вибором; роботу в проектах; позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційнодіяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

## Освітня програма 10-11 класів (денна і вечірня форма навчання)

Освітня програма профільної середньої освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані.

### НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

**Закладу загальної середньої освіти № 87 ЛМР ім.Ірини Калинець  
на 2025-2026 н.р.**

| №<br>п/п                                                                                                                  | Класи                                                                                                     | 10   | 11   |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|------|
|                                                                                                                           | Профіль                                                                                                   | 1    | 1    |
|                                                                                                                           | <b>Обов'язкові предмети</b>                                                                               |      |      |
| 1                                                                                                                         | Українська мова                                                                                           | 2    | 2    |
| 2                                                                                                                         | Українська література                                                                                     | 2    | 2    |
| 3                                                                                                                         | I іноземна мова (англ.)                                                                                   | 2    | 2    |
| 4                                                                                                                         | II іноземна мова (нім., франц.)                                                                           |      |      |
| 5                                                                                                                         | Зарубіжна література                                                                                      | 1    | 1    |
| 6                                                                                                                         | Історія України                                                                                           | 1,5  | 1,5  |
| 7                                                                                                                         | Всесвітня історія                                                                                         | 1    | 1    |
| 8                                                                                                                         | Громадянська освіта                                                                                       | 2    |      |
| 9                                                                                                                         | Музичне мистецтво                                                                                         |      |      |
| 10                                                                                                                        | Образотворче мистецтво                                                                                    |      |      |
| 11                                                                                                                        | Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)                                                       | 3    | 3    |
| 12                                                                                                                        | Алгебра                                                                                                   |      |      |
| 13                                                                                                                        | Геометрія                                                                                                 |      |      |
| 14                                                                                                                        | Екологія                                                                                                  |      |      |
| 15                                                                                                                        | Біологія і екологія                                                                                       | 2    | 2    |
| 16                                                                                                                        | Географія                                                                                                 | 1,5  | 1    |
| 17                                                                                                                        | Фізика                                                                                                    | 3    | 3    |
|                                                                                                                           | Астрономія                                                                                                |      | 1    |
| 18                                                                                                                        | Хімія                                                                                                     | 1,5  | 2    |
| 19                                                                                                                        | Трудове навчання                                                                                          |      |      |
| 20                                                                                                                        | Інформатика                                                                                               |      |      |
| 21                                                                                                                        | Основи здоров'я                                                                                           |      |      |
| 22                                                                                                                        | Фізична культура                                                                                          | 3    | 3    |
| 23                                                                                                                        | Захист України                                                                                            | 2    | 2    |
| 24                                                                                                                        | Вибірково-обов'язкові предмети (інформатика, технології, мистецтво) 2-інформ., 1-мист./ 1 - інф., 2 мист. |      |      |
| 25                                                                                                                        | Інформатика                                                                                               | 2    | 1    |
| 26                                                                                                                        | Мистецтво                                                                                                 | 1    | 2    |
| 27                                                                                                                        | Людина і світ                                                                                             |      |      |
| 28                                                                                                                        | Економіка                                                                                                 |      |      |
| 29                                                                                                                        | Художня культура                                                                                          |      |      |
| 30                                                                                                                        | Разом ( п.1 + п.29)                                                                                       | 30,5 | 29,5 |
| Додатковий час на поглиблене вивчення предметів, введення спецкурсів, факультативи, індивідуальні заняття та консультації |                                                                                                           |      |      |
| <b>Курси за вибором</b>                                                                                                   |                                                                                                           |      |      |
| 31                                                                                                                        | Історія України                                                                                           |      | 1    |
| 32                                                                                                                        | Іноземна мова (англ.)                                                                                     | 1    | 1    |

|                                     |                                                     |      |    |
|-------------------------------------|-----------------------------------------------------|------|----|
| 33                                  | Українська мова                                     | 1    |    |
| 34                                  | Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія) | 1    | 1  |
| 35                                  | Основи інформатики                                  |      |    |
| 36                                  | Фізична культура                                    | 1    | 1  |
| 37                                  | Фінансова грамотність                               | 1    |    |
|                                     |                                                     |      |    |
|                                     | Вакансія                                            | 2,5  | 4  |
| 42                                  | Разом (п.31 + п.41)                                 | 7,5  | 8  |
| 43                                  | Факультативи                                        | 0    | 0  |
|                                     |                                                     | 0    | 0  |
| 44                                  | Додаткові заняття                                   | 0    | 0  |
| 45                                  | Разом ( п.43 + п.44)                                | 0,0  | 0  |
| 46                                  | Разом (п.42 + п.45)                                 | 7,5  | 8  |
| Гранично допустиме навчання на учня |                                                     | 33   | 33 |
| 47                                  | ВСЬОГО (п.30 + п.46)                                | 38,0 | 38 |

Навчальний план для 10-11 класів складений відповідно до Наказу МОН України № 890 від 20.06.2025 р. «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня» (Таблиця 2).

Розподіл годин варіативної частини:

- Виділено по 1 годині в 10-А кл. та 11-А кл. для підсилення вивчення англійської мови;
- Додано на підсилення викладання у 10-А кл. та 11-А кл. математики по 1 год.;
- в 10-А класі на підсилення викладання української мови додано 1 годину;
- Фінансова грамотність викладається у 10 кл. "ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ОСОБИСТИМИ РЕСУРСАМИ. ФІНАНСОВА ГРАМОТНІСТЬ (за методикою соціально-економічного симулятора з управління ресурсами "Життєвий капітал") 10-11 класи" для закладів загальної середньої освіти (авт. Беспалко І.В., Бедіян Н.І., Бех Ю.В., Гавва О.О., Горошкова Т.М., Зирянова О.Л., Ігнатєва О.В, Коваленко І.В., Литвин О.В., Малафєєв Т.Р., Мартинюк О.А., Рузанова О.П, Хоша М.О.) год. за програмою для загальноосвітніх навчальних закладів «Основи економіки 10 клас», Київ, Шкільний світ, 2001.
- Додано 1 год фізкультури з метою збереження та зміцнення здоров'я здобувачів освіти, формування у них здорового способу життя.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

За модульним принципом реалізується зміст базового предмета «Фізика і астрономія». У такому разі розподіл годин між модулем фізики і модулем астрономії здійснюється відповідно до навчальних програм.

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також забезпечується вибірково-обов'язковими предметами - «Інформатика», «Мистецтво».

**Очікувані результати навчання здобувачів освіти окреслені у Державному стандарті**

Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів. Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних

ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних організаційно-методичних.

Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду.

Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Нормативно-правове забезпечення:

- Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти III ступеня, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України № 890 від 20.06.2025 р. «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня».

### Школа III ступеня (вечірня форма навчання)

Навчальний план для 10-11 класів складений відповідно до Наказу МОН України № 890 від 20.06.2025 р. «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня» (Таблиця 2). Оскільки, навчальний план для класів з вечірньою формою здобуття освіти складається в межах 23 навчальних годин на тиждень.

#### **НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН (вечірня форма навчання) ЗЗСО№ 87 ЛМР ім. Ірини Калинець на 2025-2026 н.р.**

| №<br>п/<br>п | Класи                           | 10 (три роки навч.) |
|--------------|---------------------------------|---------------------|
|              | Профіль                         | 3                   |
|              | <b>Обов'язкові предмети</b>     |                     |
| 1            | Українська мова                 | 2                   |
| 2            | Українська література           | 2                   |
| 3            | I іноземна мова (англ.)         | 2                   |
| 4            | II іноземна мова (нім., франц.) |                     |
| 5            | Зарубіжна література            | 1                   |
| 6            | Історія України                 | 1                   |
| 7            | Всесвітня історія               | 1                   |
| 8            | Громадянська освіта             | 2                   |
| 9            | Музичне мистецтво               |                     |
| 10           | Образотворче мистецтво          |                     |
| 11           | Математика                      | 3                   |
| 12           | Алгебра                         |                     |
| 13           | Геометрія                       |                     |
| 14           | Мистецтво                       | 1                   |
| 15           | Біологія, екологія              | 2                   |
| 16           | Географія                       | 1,5                 |
| 17           | Фізика, астрономія              | 1,5                 |
| 18           | Астрономія                      |                     |
| 19           | Хімія                           | 1                   |

|                                                                                                                           |                                                         |      |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------|------|
| 20                                                                                                                        | Трудове навчання                                        |      |
| 21                                                                                                                        | Інформатика                                             | 1    |
| 22                                                                                                                        | Основи здоров'я                                         |      |
| 23                                                                                                                        | Фізична культура                                        |      |
| 24                                                                                                                        | Захист Вітчизни                                         |      |
| 25                                                                                                                        | вибірково-обов'язкові предмети (інформатика, мистецтво) |      |
| 26                                                                                                                        | Технології                                              |      |
| 27                                                                                                                        | Природознавство                                         |      |
| 28                                                                                                                        | Людина і світ                                           |      |
| 29                                                                                                                        | Економіка                                               |      |
| 30                                                                                                                        | Художня культура                                        |      |
| 31                                                                                                                        | Разом ( п.1 + п.30)                                     | 22,0 |
| Додатковий час на поглиблене вивчення предметів, введення спецкурсів, факультативи, індивідуальні заняття та консультації |                                                         |      |
| <b>Курси за вибором</b>                                                                                                   |                                                         |      |
| 32                                                                                                                        | Християнська етика                                      |      |
| 33                                                                                                                        | Іноземна мова (англ.)                                   |      |
| 34                                                                                                                        | Логіка                                                  |      |
| 35                                                                                                                        | Львовознавство                                          |      |
| 36                                                                                                                        | Основи інформатики                                      |      |
| 37                                                                                                                        | Інформатика                                             |      |
| 38                                                                                                                        | Економіка                                               |      |
| 39                                                                                                                        | Людина і світ                                           |      |
| 40                                                                                                                        | Вакансія                                                | 1    |
| 41                                                                                                                        | Разом (п.31- п.40)                                      | 1,0  |
| 42                                                                                                                        | Факультативи                                            | 0    |
|                                                                                                                           |                                                         | 0    |
| 43                                                                                                                        | Додаткові заняття                                       | 0    |
| 44                                                                                                                        | Разом ( п.42 + п.43)                                    | 0,0  |
| 45                                                                                                                        | Разом (п.41 + п.44)                                     | 1,0  |
|                                                                                                                           | Гранично допустиме навчання на учня                     | 23   |
| 46                                                                                                                        | ВСЬОГО (п.31 + п.45)                                    | 23,0 |

**НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН (вечірня форма навчання)  
ЗЗСОН № 87 ЛМР ім. Ірини Калинець на 2025-2026 н.р.**

| № п/п | Класи                           | 11 (три роки навч.) |
|-------|---------------------------------|---------------------|
|       | Профіль                         | 2                   |
|       | <b>Обов'язкові предмети</b>     |                     |
| 1     | Українська мова                 | 2                   |
| 2     | Українська література           | 2                   |
| 3     | I іноземна мова (англ.)         | 2                   |
| 4     | II іноземна мова (нім., франц.) |                     |

|                                                                                                                           |                                                         |      |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------|------|
| 5                                                                                                                         | Зарубіжна література                                    | 1    |
| 6                                                                                                                         | Історія України                                         | 2    |
| 7                                                                                                                         | Всесвітня історія                                       | 1    |
| 8                                                                                                                         | Громадянська освіта                                     |      |
| 9                                                                                                                         | Музичне мистецтво                                       |      |
| 10                                                                                                                        | Образотворче мистецтво                                  |      |
| 11                                                                                                                        | Математика                                              | 4    |
| 12                                                                                                                        | Алгебра                                                 |      |
| 13                                                                                                                        | Геометрія                                               |      |
| 14                                                                                                                        | Мистецтво                                               | 1    |
| 15                                                                                                                        | Біологія, екологія                                      | 2    |
| 16                                                                                                                        | Географія                                               | 1    |
| 17                                                                                                                        | Фізика, астрономія                                      | 2    |
| 18                                                                                                                        | Астрономія                                              |      |
| 19                                                                                                                        | Хімія                                                   | 1    |
| 20                                                                                                                        | Трудове навчання                                        |      |
| 21                                                                                                                        | Інформатика                                             | 1    |
| 22                                                                                                                        | Основи здоров'я                                         |      |
| 23                                                                                                                        | Фізична культура                                        |      |
| 24                                                                                                                        | Захист Вітчизни                                         |      |
| 25                                                                                                                        | вибірково-обов'язкові предмети (інформатика, мистецтво) |      |
| 26                                                                                                                        | Технології                                              |      |
| 27                                                                                                                        | Природознавство                                         |      |
| 28                                                                                                                        | Людина і світ                                           |      |
| 29                                                                                                                        | Економіка                                               |      |
| 30                                                                                                                        | Художня культура                                        |      |
| 31                                                                                                                        | Разом ( п.1 + п.30)                                     | 22,0 |
| Додатковий час на поглиблене вивчення предметів, введення спецкурсів, факультативи, індивідуальні заняття та консультації |                                                         |      |
| Курси за вибором                                                                                                          |                                                         |      |
| 32                                                                                                                        | Християнська етика                                      |      |
| 33                                                                                                                        | Іноземна мова (англ.)                                   |      |
| 34                                                                                                                        | Логіка                                                  |      |
| 35                                                                                                                        | Львовознавство                                          |      |
| 36                                                                                                                        | Фінансова грамотність                                   |      |
| 37                                                                                                                        | Інформатика                                             |      |
| 38                                                                                                                        | Економіка                                               |      |
| 39                                                                                                                        | Людина і світ                                           |      |
| 40                                                                                                                        | Вакансія                                                | 1    |
| 41                                                                                                                        | Разом (п.31- п.40)                                      | 1,0  |
| 42                                                                                                                        | Факультативи                                            | 0    |
|                                                                                                                           |                                                         | 0    |
| 43                                                                                                                        | Додаткові заняття                                       | 0    |
| 44                                                                                                                        | Разом ( п.42 + п.43)                                    | 0,0  |
| 45                                                                                                                        | Разом (п.41 + п.44)                                     | 1,0  |
| Гранично допустиме навчання на учня                                                                                       |                                                         | 23   |
| 46                                                                                                                        | ВСЬОГО (п.31 + п.45)                                    | 23,0 |

## **Розподіл годин варіативної складової:**

### **Школа І ступеня**

Навчальний план для 1-2 класів складений відповідно до Наказу МОН України №268 від 21.05.2018 р. «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2-х класів закладів загальної середньої освіти» (Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Шияна Р.Б. 1-2 клас Додаток 1).

Навчальний план для 3-4 класів складений відповідно до Наказу № 1273 від 08.10.2019 р. «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти» (Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Шияна Р.Б. 3-4 клас).

Розподіл годин варіативної частини:

- Критичне мислення у 1-4 класах по 1 год. викладається за програмою «Вчимося мислити критично», затверджено на засіданні Вченої ради факультету педагогічної освіти ЛНУ ім. Івана Франка від 31.08.2021 року.

### **Школа II ступеня**

**Освітня програма для 5-8-х класів НУШ** розроблена на основі Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 09.08.2024 р. №1120. З визначених годин на перерозподіл між освітніми компонентами години були перерозподілені наступним чином:

- 5 кл. – додано 1 год на вивчення другої іноземної мови, 0,5 год. на вивчення української літератури, 0,5 год. на вивчення зарубіжної літератури, 1 год. на вступ до історії України та громадянської освіти, 0,5 год. на викладання музичного мистецтва, 0,5 год. на викладання образотворчого мистецтва, 1 год. на вивчення математики, 0,5 год. на вивчення інформатики. 1 год. використано для вибіркового освітнього компонента – християнська етика;
- 6 кл. - додано 1 год на вивчення другої іноземної мови, 0,5 год. на вивчення української літератури, 0,5 год. на вивчення зарубіжної літератури, 1,5 год. на вивчення всесвітньої історії, 0,5 год. на викладання музичного мистецтва, 0,5 год. на викладання образотворчого мистецтва, 1 год. на вивчення математики, 0,5 год. на вивчення інформатики, 1 год на вивчення географії. 1 год. використано для вибіркового освітнього компонента – християнська етика;
- 7 кл. - додано 1 год на вивчення другої іноземної мови, 0,5 год. на вивчення української літератури, 0,5 год. на вивчення зарубіжної літератури, 0,5 год. на вивчення історії України, 0,5 год. на вивчення всесвітньої історії, 0,5 год. на викладання музичного мистецтва, 0,5 год. на викладання образотворчого мистецтва, 0,5 год. на вивчення алгебри, 0,5 год. на вивчення геометрії, 0,5 год. на вивчення інформатики.
- 8 кл. - додано 2 год на вивчення другої іноземної мови, 1 год. на вивчення української літератури, 0,5 год. на вивчення зарубіжної літератури, 0,5 год. на вивчення історії України, 0,5 год. на вивчення всесвітньої історії, 0,5 год. на вивчення алгебри, 0,5 год. на вивчення геометрії, 0,5 год. на вивчення англійської мови, 0,5 год. на вивчення предмета «Здоров'я, безпека та добробут».

**Навчальний план для 9 класів** складений відповідно до Наказу МОН України №405 від 20.04.2018 р. «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня» (Таблиця 10).

Розподіл годин варіативної частини:

- Львовознавство викладається у 8-9 кл. по 1 год. за програмою «Львовознавство», Львів-2003, схваленої методичною радою НМЦО.
- Додано 1 год для викладання фізичної культури.

### Школа III ступеня (денна форма навчання)

Навчальний план для 10-11 класів складений відповідно до Наказу МОН України № 890 від 20.06.2025 р. «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня».

Розподіл годин варіативної частини:

- Фінансова грамотність викладається у 10-А кл. 1 год.
- На викладання фізичної культури додано по 1 год. в 10-А та 11-А кл.
- На підсилення вивчення:
  - Англійської мови додано по 1 год в 10-А і 11-А кл.;
  - Української мови 1 год в 10-А кл.;
  - Історії України 1 год. в 11-А кл.;
  - Математики по 1 год в 10-А і 11-А кл.

### Школа III ступеня (вечірня форма навчання)

Навчальний план для 10 та 11 класів складений відповідно до Наказу МОН України №408 від 20.04.2018 р. (в редакції наказу МОН України від 28.11.2019р. №1493). (Таблиця 2). Оскільки, навчальний план для класів з вечірньою формою здобуття освіти складається в межах 23 навчальних годин на тиждень.

#### **Особливості оцінювання предметів варіативної складової:**

- Критичне мислення 1-4 кл. (по 1 год.) – не оцінювати;
- Християнська етика 5-6 кл. (по 1 год.) – не оцінювати;
- Англійська мова 8 кл. (0,5 год.), 10-11 кл. (по 1 год.) – оцінювати відповідно до Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів;
- II іноземна мова (фр., нім.) 5-7 кл. по 1 год., 8 кл. (2 год.) – оцінювати відповідно до Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів;
- Українська мова 10 кл. (1 год.) – оцінювати відповідно до Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів;
- Українська література 5-7 кл. (по 0,5 год.), 8 кл. (1 год.) – оцінювати відповідно до Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів;
- Зарубіжна література 5-8 кл. (по 0,5 год.) – оцінювати відповідно до Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів;
- Історія України 5 кл. (по 1 год.), 7-8 кл. (по 0,5 год.), 11 кл. (1 год.) – оцінювати відповідно до Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів;
- Всесвітня історія 6 кл. (1,5 год.), 7-8 кл. (по 0,5 год.) – оцінювати відповідно до Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів;
- Музичне мистецтво 5-7 кл. (по 0,5 год.)-
- Образотворче мистецтво 5-7 кл. (по 0,5 год.) –
- Математика 5-6 кл. (по 1 год.), 10-11 кл. (по 1 год.) – оцінювати відповідно до Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів;
- Алгебра 7-8 кл. (по 0,5 год.) – оцінювати відповідно до Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів;
- Геометрія 7-8 кл. (по 0,5 год.) – оцінювати відповідно до Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів;
- Географія 6 кл. (1 год.) – оцінювати відповідно до Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів;
- Здоров'я, безпека та добробут 8 кл. (0,5 год.) – оцінювати відповідно до Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів;
- Інформатика 5-7 кл. (по 0,5 год.) – оцінювати відповідно до Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів;

- Львовознавство 9 кл. (по 1 год.) – оцінювати відповідно до Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів;
- Фізична культура 9-11 кл. (по 1 год.) – оцінювати відповідно до Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів;
- Фінансова грамотність 10 кл. (1 год.)- оцінювати відповідно до Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів.

### **Особливості організації освітнього процесу та застосовування в ньому педагогічних технологій**

Соціальні перетворення в українському суспільстві докорінно змінили пріоритети в галузі освіти. Заклад освіти потребує нових нетрадиційних ідей, теорій, що відповідали б оптимальному розвитку дитини, сучасним потребам людства. Створення ситуації успіху, сприятливих умов для повноцінної діяльності кожної дитини – основна мета, що покладена в основу технологій навчання. Незважаючи на розмаїття нововведень, основною формою організації навчальної діяльності залишається урок.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок.

Також передбачені екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, лекції конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, пресконференції, ділові ігри тощо. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, забезпечуючи досягнення очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах з предмету. Перевірка та оцінювання досягнення компетентностей здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття. Для підготовки до заліків та іспитів проводяться оглядові консультації, які допомагають учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів.

У закладі широко впроваджуються інформаційно-комунікативні технології. Застосування ІКТ в освітньому процесі базується на загальному розумінні зміни ролі інформації та принципах інформаційної взаємодії в різних напрямках освітньої діяльності. Це дозволяє формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності, критичне і логічне мислення, вміння приймати рішення, співпрацювати в команді, бути конкурентоздатними та впевненими особистостями.

Вчителями закладу створена модель уроків на основі синтезу оригінальних прийомів, елементів інноваційних педагогічних методик і інформаційно-комунікативних технологій та традиційних форм організації освітнього процесу. Розширено предметне навчальне середовище, створенні умови для оптимального розвитку навичок роботи з інформацією, формування вмінь і навичок дослідницької і пошукової роботи.

Серед використовуваних засобів: мультимедійні презентації, мультимедійні карти, проекти, онлайн-тести, програмовані засоби навчання та інше.

Вчителі не тільки самі активно використовують інтернет-ресурси, сучасні інформаційні технології, але й забезпечують їх активне використання учнями.

### **Показники (вимірники) реалізації освітньої програми**

Рівень реалізації освітньої програми вивчається шляхом моніторингу якості проведення навчальних занять, моніторингу досягнення учнями результатів навчання (компетентностей); проведення контрольних випробувань учнів; участі учнів школи у предметних олімпіадах різного рівня, Всеукраїнських інтелектуальних конкурсах та турнірах; шляхом складання та захисту наукових проектів та участі в роботі МАН; аналізу результатів участі учнів у ДПА і ЗНО.

### **Програмно-методичне забезпечення освітньої програми**

Для виконання освітньої програми закладу освіти на 2025/2026 навчальний рік передбачено використання, затверджених Міністерством освіти і науки України, навчальних програм з усіх предметів інваріативної частини; курсів за вибором і факультативів варіативної складової, що забезпечує інтеграцію загальноосвітніх (основних і додаткових) програм, у єдину освітню програму, що дозволяє одержати запланований результат освіти - "модель" випускника.